

İnşaat
Mühendisliği
Eğitiminde

Vakıf Üniversiteleri

Değerlendirme Raporu

20
26

Önsöz

İnşaat mühendisliği eğitiminin niteliği, yalnızca mesleğin geleceğini değil, toplumun güvenli ve sağlıklı yapılarda yaşama hakkını da ilgilendirir. Bu nedenle kaç İnşaat Mühendisliği bölümünün öğrenci aldığı, kontenjanların ne ölçüde dolduğu ve eğitimin hangi koşullarda sürdürüldüğü, İnşaat Mühendisleri Odasının yakından izlemesi gereken konulardan biridir.

Bu rapor, vakıf üniversitelerindeki inşaat mühendisliği eğitimini 2000–2026 dönemi verileriyle inceliyor. Kontenjan ve yerleşen sayılarındaki değişimi devlet üniversiteleriyle birlikte gösteriyor; burs ve ücret dilimlerini, aynı bölümdeki öğrencilerin giriş sıralamalarını, öğrenim ücretlerini ve öğretim elemanı kadrolarını ele alıyor. Bulgular, kontenjan planlaması sorununun yalnızca vakıf üniversitelerine özgü olmadığını; buna karşılık ücretli eğitimde talep, erişim ve süreklilik bakımından ayrıca değerlendirilmesi gereken koşullar bulunduğunu ortaya koyuyor.

Doluluk oranları tek başına eğitimin niteliğini veya mesleğe yönelik ilgiyi açıklamaz. Ekonomik koşulların, inşaat sektöründeki gelişmelerin, öğrenim ücretlerinin ve kurumların sunduğu eğitim olanaklarının etkilerini birbirinden ayıracak çalışmalar gereklidir. Kontenjan kararları da yalnızca geçmiş yılların yerleştirme sayılarına göre değil, ülkenin nitelikli mühendis ihtiyacı ve bölümlerin eğitim kapasitesi gözetilerek verilmelidir.

Merkezi sınavdaki başarı sırası, öğrencilerin eğitime başlarken bilgi düzeyini gösterirken; mezuniyet ise inşaat mühendisliği eğitiminde yeterliliğinin ölçüsü değildir. Farklı başarı sıralamalarından kaydolan öğrencilerin, eğitim sonunda aynı düzeye ulaşmasını sağlamak üniversitenin sorumluluğudur. Bunun için müfredatın, laboratuvarların, destek uygulamalarının ve yeterli öğretim kadrosunun birlikte değerlendirilmesi gerekir.

Yüksek öğrenim ücretleri, eğitimin öğrenciler ve aileler açısından karşılığını da gündeme getiriyor. Ancak bu rapordaki ücret ve yerleştirme verileriyle mezunların istihdamı, kazancı ya da eğitim harcamasının geri dönüş süresi hesaplanamamaktadır. Öğrencilerin program çıktılarına ulaşma, mezun olma ve mesleğe geçiş durumlarının izlenmesi; eğitim maliyetleriyle birlikte, karşılaştırılabilir veriler üzerinden değerlendirilmesi de ayrı bir çalışma alanıdır.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak bu raporu, üniversiteleri yalnızca giriş sıralamalarına göre değerlendirmek için değil, inşaat mühendisliği eğitiminin niteliğine ilişkin veriye dayalı tartışmayı geliştirmek için kamuoyuna sunuyoruz. Bulguların yükseköğretim kurumları, ilgili kamu kuruluşları, öğrenciler ve meslektaşlarımız tarafından değerlendirilmesini; güvenli yapı üretiminin gerektirdiği mühendislik eğitiminin güçlendirilmesine katkı sağlamasını diliyoruz.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu

İçindekiler

1. Giriş	1
2. Yöntem ve Veri	2
3. Vakıf Üniversitelerinde İnşaat Mühendisliği Bölümlerinin Açılışı	3
4. Kontenjan, Yerleşen Sayısı ve Doluluk Oranının Yıllara Göre Değişimi	4
5. Vakıf Üniversitelerinde Kontenjanın Burslu ve Ücretli Dilimlere Ayrılması	11
6. Aynı Sınıftaki Öğrenciler Arasında Giriş Düzeyi Farkı	15
7. Öğrenim Ücretlerinin Düzeyi	19
8. Vakıf ve Devlet Üniversitelerinin Giriş Düzeylerinin Karşılaştırması	22
9. Öğretim Elemanı Kadrosu ve Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı	24
10. Coğrafi Yoğunlaşma, Öğretim Dili ve Akreditasyon	28
11. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Üniversitelerinde Kontenjan ve Doluluk	30
12. ÖSYM Kılavuzundaki Tek Yurt Dışı Bölüm: Uluslararası Balkan Üniversitesi	32
13. Değerlendirme	33
14. Sonuç ve Öneriler	35
15. Kaynaklar	36

1. Giriş

Türkiye'de ilk inşaat akademisinin öğretime başladığı tarih olarak Mühendishane-i Berrî-i Hümayûn'un kurulduğu 1795 yılı kabul edilir. Bugünkü anlamda inşaat mühendisliği eğitimi ise 1883'te kurulan Hendese-i Mülkiye ile başlamıştır. 1909 yılında okul Nafia Vekâleti'ne bağlanmış ve Mühendis Mekteb-i Âlisi adını almıştır. Okulun adı Türkçeleştirilerek 1928 yılında Yüksek Mühendis Mektebi, 1941'de Yüksek Mühendis Okulu ve 1944 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi adını almıştır. İnşaat Mühendisleri Odası'nın kurulduğu 1954 yılına gelindiğinde sadece İstanbul Teknik Üniversitesi'nde, 1971'de Boğaziçi Üniversitesi olan Robert Koleji'nde ve 1992'de Yıldız Teknik Üniversitesi olan İstanbul Teknik Okulu'nda inşaat mühendisliği eğitimi verilmekteydi. Karadeniz Teknik Üniversitesi 1955 yılında kurulmuş, Orta Doğu Teknik Üniversitesi 1956 yılında öğretime başlamıştır.

1967–1970 yıllarında kurulan on kadar Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinde de inşaat mühendisliği eğitimi verilmiştir. 1981 yılında Yükseköğretim Kurulu'nun kurulmasının ardından akademiler 1982 yılında üniversite bünyelerine geçip eğitimlerine devam etmişlerdir.

İMO'nun tarihsel değerlendirmesinde inşaat mühendisliği bölümü sayısı 1992 yılında 15 dolayında, 1997'de 36, 2003'te ise 40 olarak verilmektedir; 2003 sayısı 34 devlet, 2 vakıf ve 4 KKTC üniversitesini kapsamaktadır. 2010 yerleştirme sonuçlarında Türkiye'de 44 devlet ve 6 vakıf olmak üzere toplam 50 üniversite bulunmaktadır. 2026 tercih kılavuzunda inşaat mühendisliği bölümü bulunan üniversite sayısı Türkiye'de 95 devlet ve 26 vakıf olmak üzere 121, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki özel üniversite sayısı ise 6'dır.

4 Kasım 1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na dayanarak kurulan ilk vakıf üniversitesi, 20 Ekim 1984'te kuruluş kararı alınan Bilkent Üniversitesi olmuş ve kurum 1986–1987 eğitim öğretim yılında faaliyete başlamıştır.

İnşaat mühendisliği alanında vakıf üniversitelerinin varlığı, ilk vakıf üniversitesinin kurulmasından on üç yıl sonra başlamıştır. Alandaki ilk program 1997–1998 eğitim öğretim yılında öğrenci alan İstanbul Kültür Üniversitesi'nin bölümüdür. Bu tarihten sonra 2010 yılına gelindiğinde inşaat mühendisliği bölümü bulunan vakıf üniversitesi sayısı 6 olmuş, asıl yükseliş 2019 yılında yaşanarak sayı 36'ya çıkmıştır. Hızla artan bu sayı 2026 yılına gelindiğinde bazı bölümlerin genel kontenjan açmamasıyla 26'ya gerilemiştir.

Vakıf üniversitelerindeki inşaat mühendisliği bölümlerinin toplam kontenjanı 2010 yılında 410, yerleşen sayısı 410 kişidir. 2019 yılında kontenjan 2019'a çıkmış ancak yerleşen sayısı 637'de kalmıştır. 2026 yılında 706 kişilik kontenjana yerleşen 554 kişidir.

Devlet üniversitelerinde ise 2019 yılında 9830 kişilik kontenjana 6477 öğrenci yerleşmiş, 2026 yılında 3080 kişilik kontenjana 3116 öğrenci yerleşmiştir.

Bu tablo sorunun yalnızca vakıf üniversitelerine özgü olmadığını; kontenjan planlamasındaki eksiklik ve öngörüsüzlüğün eğitim sisteminin genelinde görüldüğünü ortaya koymaktadır.

2. Yöntem ve Veri

Merkezi yerleştirme sınavı incelenen dönemde dört kez yapısal olarak değişmiştir: ÖSS tek aşamalı (2000–2002), ağırlıklandırması değiştirilmiş ÖSS (2003–2005), iki bölümlü ÖSS/SAY-2 (2006–2009), YGS-LYS/MF-4 (2010–2017) ve Yükseköğretim Kurumları Sınavı YKS/SAY (2018–2026). Bu nedenle raporda ham puanlar hiçbir yerde karşılaştırma ölçütü olarak kullanılmamış, tüm giriş düzeyi çözümlemeleri başarı sıralaması üzerinden yapılmıştır. Sıralamalar da yalnızca kendi dönemleri içinde karşılaştırılmıştır.

Kontenjan ve yerleşen sayıları ÖSYM'nin merkezi yerleştirme sonuçlarından alınmıştır; ek yerleştirme dahil değildir. Tarihsel seride 2002–2015 için sonuç çizelgelerinde birlikte verilen kontenjan ve yerleşen toplamaları, 2016–2026 için ise genel kontenjan ve genel kontenjana yerleşen sayıları kullanılmıştır. Eski dönemde okul birincisi kontenjanı ayrı sayılamadığından bütün seri genel kontenjan olarak adlandırılmamıştır. Bu kapsam değişikliği dönemler arası karşılaştırmalarda dikkate alınmalıdır. 2026 yılına ilişkin ayrıntılı tablolarda özel kontenjanlar hariçtir. Devlet üniversiteleri kurum statüsüne göre belirlenmiş olup ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü de bu kapsama alınmıştır; Türkiye illerine ilişkin coğrafi hesapta bu kampüs ayrı tutulmuştur.

Sınıf içi karşılaştırmalarda iki program ancak ÖSYM birim hiyerarşisinde aynı üniversite–fakülte–bölüm kimliğine sahipse birlikte değerlendirilmiştir. Farklı fakültelerdeki ya da farklı kampüslerdeki programlar ayrı birim olarak ele alınmıştır. Burada sınıf içi fark, aynı akademik birimdeki giriş düzeyi aralığı anlamında kullanılmaktadır; fiilî ders şubesi ve öğretim dili ortaklığı bu veriden belirlenememektedir.

YÖK Atlas Tercih Kılavuzu'nda bazı programların taban başarı sıralaması bulunmamaktadır. Vakıf üniversitelerinde kontenjanı dolmayan ücretli programların giriş düzeyi kılavuzda görünmez; oysa raporun konusu tam da bu öğrencilerdir. ÖSYM'nin yerleştirme sonuçlarına ilişkin sayısal bilgiler kapsamında yayımladığı en küçük ve en büyük puanlar çizelgesi, genel kontenjana son yerleşen öğrencinin puanını ve en yüksek puanla yerleşen öğrencinin puanını vermektedir. Kullanılan kaynaklarda en iyi başarı sırasıyla yerleşen öğrencinin sıralaması doğrudan bulunmadığından bu puanlar aynı yılın SAY yerleştirme puanı–başarı sırası çiftlerinden doğrusal ara değerlemeyle sıralamaya çevrilmiştir. OBP eklenmemiş sınav puanlarıyla yerleştirme puanları karıştırılmamıştır. 2026 için 4641 program kaydından elde edilen 4640 benzersiz çift kullanılmıştır. Rapor kapsamındaki 22 programın eksik taban sıralaması tamamlanmıştır: 13 vakıf, 5 devlet ve 4 KKTC özel üniversite programı. En iyi giriş sıralaması, genel kontenjana yerleşeni ve en büyük puanı bulunan programlar için hesaplanmıştır. Yöntem, iki uç nokta dışındaki 4638 referans çiftinin sırayla dışarıda bırakılmasıyla sınanmıştır. 2026 için ortalama mutlak sapma 6,37 sıradır; sapmaların yarıdan fazlası 4 sıranın altındadır. 2023–2025 için ortalama mutlak sapma 6,91–8,19 sıradır. Ayrıca inşaat mühendisliği referansları havuzdan birlikte çıkarılmış ve rapor kapsamındaki bilinen 149 taban sıralaması diğer programların çiftleriyle yeniden tahmin edilmiştir. Bu sınamada 2026 için ortalama mutlak sapma 4,23, en büyük mutlak sapma 18,82 sıradır. 2023 serisinde komşu puan–sıra çiftleriyle çelişen bir kayıt değerlendirmeden çıkarılmıştır. Referans aralığı dışında tahmin yapılmamış; tablo sıralamaları en yakın tam sayıya yuvarlanmıştır. Türetilmiş sıralamalar tablolarda ~ ile işaretlidir; bunlardan hesaplanan fark ve kat değerleri de yaklaşıktır. Bu sınamalar bilinen taban sıralamalarını kullanmaktadır; en iyi giren öğrencilerin gerçek sıralamalarının bağımsız doğrulaması veya her tahmin için kesin hata sınırı değildir. 2026 tercih kılavuzundaki geçmiş yıl taban puanı ve sıralaması 2025 yerleştirmesine aittir; burada kullanılan 2026 referansları ise 2026 yerleştirmesi sonrası Atlas kayıtlarıdır ve puanları aynı yılın ÖSYM sonuçlarıyla eşleştirilmiştir.

3. Vakıf Üniversitelerinde İnşaat Mühendisliği Bölümlerinin Açılışı

Vakıf üniversiteleri arasında inşaat mühendisliği bölümünü ilk açan kurum İstanbul Kültür Üniversitesi olmuştur. Üniversitenin mühendislik fakültesi 1997 yılında kurulmuş ve inşaat mühendisliği bölümü 1997–1998 eğitim öğretim yılında öğrenci almaya başlamıştır. İkinci bölüm ise 2000 yılında Atılım Üniversitesi'nde kurulmuştur. Bunları 2007–2008 eğitim öğretim yılında öğrenci almaya başlayan İstanbul Okan Üniversitesi ile 2008 yılında Yeditepe Üniversitesi'nde ve İstanbul Beykent Üniversitesi'nde açılan bölümler izlemiştir.

2000–2010 arasındaki on yıl boyunca vakıf üniversitelerindeki inşaat mühendisliği bölümü sayısındaki değişim oldukça sınırlı kalmıştır. Bu dönemde alanda en fazla altı vakıf üniversitesi bulunmuş, vakıf üniversitelerinin inşaat mühendisliği programlarının kontenjanlarının toplam kontenjan içindeki payı verisi bulunan yıllarda en çok %6,5 olmuştur (2010).

Bu on yılın ardından vakıf üniversitelerindeki programların sayısı ve toplam kontenjanı düzenli bir seyir izlememiş, üç ayrı dönemde belirgin biçimde yön değiştirmiştir. Söz konusu dönemler aşağıda ayrı ayrı ele alınmakta ve dönemlere göre genel görünüm ise Tablo 1'de verilmektedir.

- 2011–2012 döneminde kontenjanlar hızla arttırılmıştır. Vakıf üniversitelerindeki toplam kontenjan 2010'da 410 iken 2011'de 990'a ve 2012'de 1752'ye çıkmış; böylece iki yıl içinde başlangıç değerinin yaklaşık 4,3 katına ulaşılmıştır. Aynı sürede üniversite sayısı 6'dan 15'e, sonrasında 25'e yükselmiştir. Vakıf üniversitelerinin kontenjanlarının payı yaklaşık %6,5'ten %18'e çıkmıştır. Alanın kurumsal yapısı iki yılda değişmiştir.
- 2018–2019 döneminde doluluk oranı hızla düşmüştür. Vakıf üniversitelerindeki programların doluluğu 2017'de %78 iken 2018'de %50'ye, 2019'da %32'ye inmiştir. 2019'da açılan 2019 kişilik kontenjanın 1382'si boş kalmıştır. 2018'de devlet üniversitelerindeki kontenjanların hâlâ tamamına yakını dolarken atıl kapasite, sorun sistemin genelinde görünür olmadan bir yıl önce vakıf üniversitelerinde birikmiştir. Talep daralması ilk olarak vakıf üniversitelerinde görülmüş, devlet üniversitelerine bir yıl sonra yansımıştır.
- 2023 yılı sonrasında vakıf üniversitelerinin kontenjanlarının payı yükselmiş, ancak bu yükseliş kontenjanların büyümesinden kaynaklanmamıştır. 2023–2026 arasında vakıf üniversitelerinin toplam kontenjanı 798'den 706'ya (%12) gerilerken, devlet üniversitelerinin toplam kontenjanı aynı dönemde 4543'ten 3080'e (%32) düşmüştür. Vakıf üniversitelerinin payının %15'ten %19'a yükselmesi, vakıf üniversitelerinin toplam kontenjanının büyümesinin değil devlet üniversitelerinin toplam kontenjanının yaklaşık 2,8 kat daha hızlı küçülmesinin sonucudur. Vakıf üniversitelerinin doluluğu bu dönemde önce gerilemiş (2023'te %65, 2025'te %61), 2026'da ise %79'a yükselmiştir; devlet üniversitelerinde doluluk ise %85'ten %101'e çıkmıştır.

Tablo 1. Vakıf üniversitelerinde inşaat mühendisliği eğitiminin dönemlere göre eğilimi: üniversite sayısı, kontenjan ve doluluk (2000–2026)

Dönem	Mevcut durum
2000–2010	Kontenjan verisi bulunan yıllarda 2–6 vakıf üniversitesi; kontenjan 114–410; vakıf ve devlet üniversiteleri toplam kontenjanı içindeki pay %3–6,5. Verisi bulunan yıllarda doluluk %65–100 arasındadır; kontenjanlar bu oranı anlamlı kılmayacak kadar küçüktür.
2011–2014	Üniversite sayısı iki yılda 6'dan 25'e, kontenjan 410'dan 1752'ye yükselmiştir (2011: 15 üniversite, 990 kontenjan). 2014'te 33 üniversite ve 2422 kontenjana ulaşılmış, doluluk %83'e gerilemiştir.
2015–2018	Kontenjan 2598'e kadar yükselmiştir. Vakıf payı 2015'te %23 ile en yüksek değerine ulaşmış, doluluk aynı yıl %96 olmuştur. Sonraki üç yılda doluluk sırasıyla %90, %78 ve %50'ye inmiştir.
2019–2022	2019'da doluluk %32 ile alanın kayıtlı en düşük değerine inmiştir. Kontenjan iki yılda %55 kısılarak 2019 kişiden 902 kişiye indirilmiştir.
2023–2026	Vakıf üniversitelerinin kontenjanı 798'den 706'ya (%12) gerilerken devlet üniversitelerinin kontenjanı 4543'ten 3080'e (%32) inmiştir. Vakıf üniversitelerinin doluluğu 2025'te %61 ile bu dönemin en düşük noktasına inmiş, 2026'da %78,5'e yükselmiştir.

Tablo 1'de vakıf üniversitelerinde inşaat mühendisliği eğitiminin 2000–2026 arasındaki gelişimi beş döneme ayrılarak özetlenmektedir. Dönem sınırları kontenjan serisindeki kırılma noktalarına göre belirlenmiş; her dönemin göstergeleri o döneme ait yıllık kontenjan, yerleşen ve doluluk değerlerinden hesaplanmıştır.

4. Kontenjan, Yerleşen Sayısı ve Doluluk Oranının Yıllara Göre Değişimi

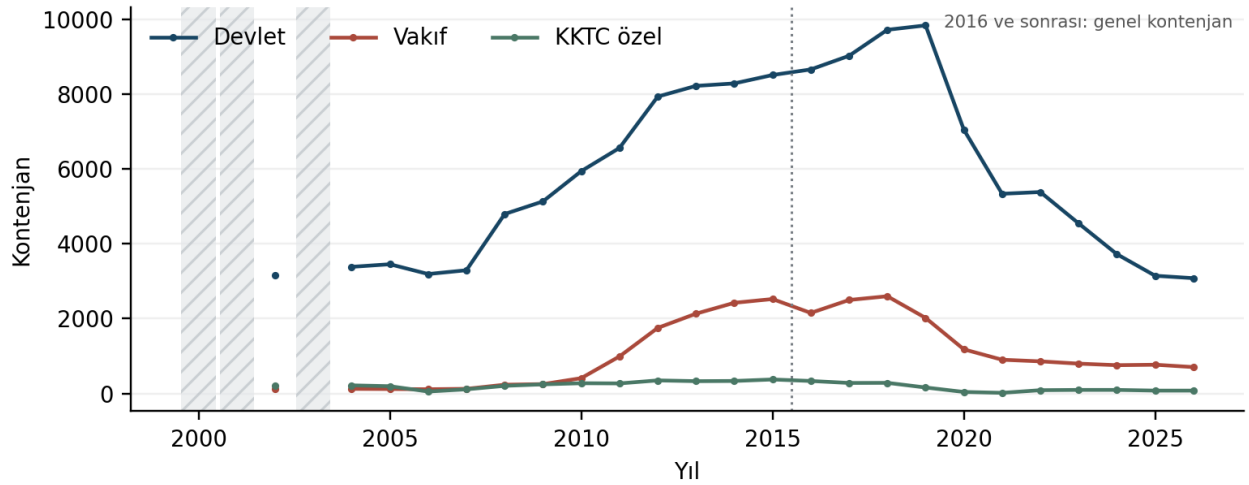
Tablo 2'de devlet ve vakıf üniversiteleri ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bulunan (KKTC) özel üniversitelerin genel kontenjanı, bu kontenjanlara yerleşen öğrenci sayısı ve doluluk oranı verilmektedir. Tablo, ÖSYM belgelerinden derlenebilen bütün yılları kapsamaktadır.

Tablo 2. Devlet, vakıf ve KKTC özel üniversitelerinde kontenjan, yerleşen sayısı ve doluluk oranı (2000–2026)

Yıl	Devlet üni. kontenjan	Devlet üni. yerleşen	Devlet üni. doluluk	Vakıf kontenjan	Vakıf yerleşen	Vakıf doluluk	KKTC (özel) kontenjan	KKTC (özel) yerleşen	KKTC (özel) doluluk
2000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2001	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2002	3154	3154	%100,0	129	84	%65,1	218	12	%5,5
2003	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2004	3383	3383	%100,0	124	124	%100,0	218	57	%26,1
2005	3452	3452	%100,0	120	120	%100,0	195	195	%100,0
2006	3191	3191	%100,0	114	88	%77,2	53	9	%17,0
2007	3292	3289	%99,9	125	125	%100,0	112	105	%93,8
2008	4793	4792	%100,0	235	235	%100,0	205	205	%100,0
2009	5130	5130	%100,0	251	251	%100,0	245	90	%36,7
2010	5937	5934	%99,9	410	410	%100,0	275	75	%27,3
2011	6557	6536	%99,7	990	923	%93,2	270	61	%22,6
2012	7929	7761	%97,9	1752	1400	%79,9	350	68	%19,4
2013	8215	8129	%99,0	2132	1751	%82,1	330	84	%25,5
2014	8281	8240	%99,5	2422	1999	%82,5	335	98	%29,3
2015	8505	8478	%99,7	2523	2419	%95,9	375	158	%42,1
2016	8654	8724	%100,8	2152	1945	%90,4	335	159	%47,5
2017	9018	9142	%101,4	2498	1947	%77,9	282	162	%57,4
2018	9713	9744	%100,3	2598	1308	%50,3	285	46	%16,1
2019	9830	6477	%65,9	2019	637	%31,6	161	4	%2,5
2020	7046	4591	%65,2	1180	572	%48,5	42	1	%2,4
2021	5334	3758	%70,5	902	519	%57,5	18	0	%0,0
2022	5380	3667	%68,2	859	569	%66,2	89	2	%2,2
2023	4543	3880	%85,4	798	517	%64,8	96	2	%2,1
2024	3721	3090	%83,0	757	479	%63,3	96	0	%0,0
2025	3145	3117	%99,1	769	472	%61,4	78	7	%9,0
2026	3080	3116	%101,2	706	554	%78,5	78	13	%16,7

Doluluk oranı yerleşen sayısının açılan kontenjana bölünmesiyle bulunmuştur. KKTC sütununda yalnızca özel statüdeki üniversiteler yer almaktadır. Rapor vakıf üniversitelerini konu aldığı için Doğu Akdeniz Üniversitesi kapsam dışında bırakılmıştır. Söz konusu sütun devlet ve vakıf üniversitelerinin toplam kontenjanına ve vakıf üniversitelerinin payı hesabına katılmamaktadır. 2006, 2007 ve 2008 değerleri KSÜ arşivindeki ÖSYM yerleştirme sonuçlarından tamamlanmıştır. 2002–2015 değerleri sonuç çizelgelerindeki toplamaları, 2016–2026 değerleri genel kontenjanı gösterir. 2000, 2001 ve 2003 için erişilen belgelerde kontenjan ve yerleşen sayısı bulunmadığından bu hücrelerde — kullanılmıştır; bu işaret sıfır anlamına gelmez. Yerleşen sayısının gerçekten sıfır olduğu hücrelerde 0 yazılmıştır. Boş kontenjan, her program için kontenjan ile yerleşen farkının negatif olmayan kısmı toplanarak hesaplanmıştır; fazla yerleşenler başka programlardaki boşluğu azaltmaz. 2009–2014 sonuç belgelerinde eski veri aktarımında atlanan programlar da toplamalara eklenmiştir. 2010'da YGS-1 ile öğrenci alan iki M.T.O.K. inşaat mühendisliği lisans programı bölüm kapsamı gereği dahildir.

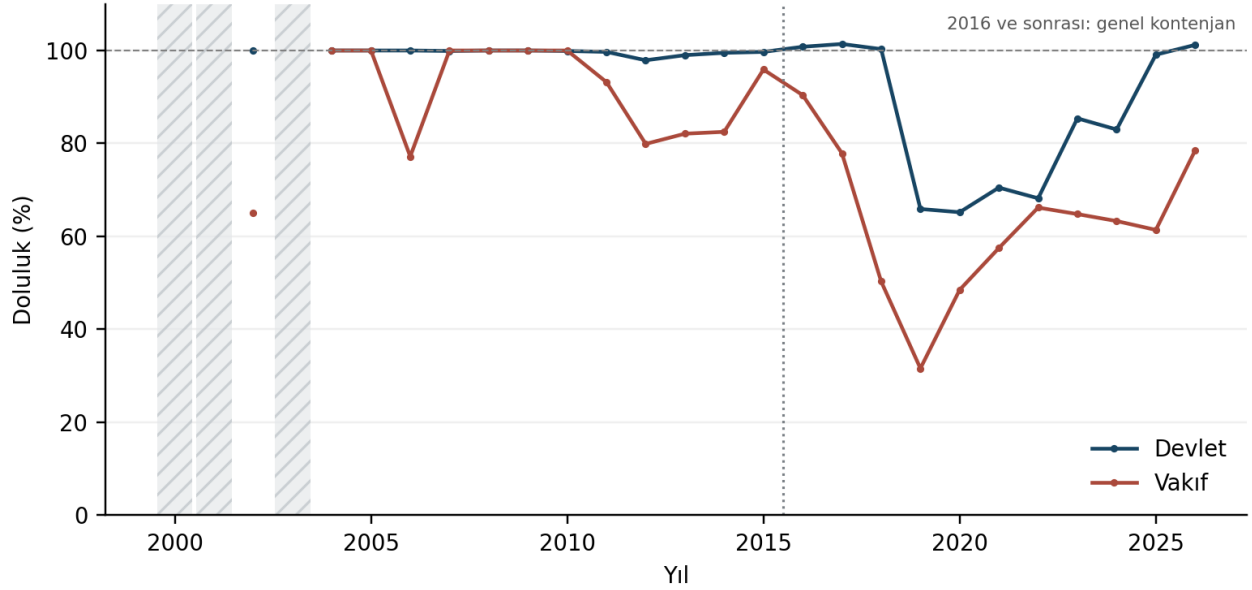
Şekil 1. Devlet ve vakıf üniversiteleri ile KKTC'de bulunan özel üniversitelerin kontenjanlarının yıllara göre değişimi (2000–2026)

Yıl	2002	2004	2010	2012	2014	2016	2018	2019	2020	2022	2024	2026
Devlet üni. kontenjan	3154	3383	5937	7929	8281	8654	9713	9830	7046	5380	3721	3080
Devlet üni. yerleşen	3154	3383	5934	7761	8240	8724	9744	6477	4591	3667	3090	3116
Vakıf kontenjan	129	124	410	1752	2422	2152	2598	2019	1180	859	757	706
Vakıf yerleşen	84	124	410	1400	1999	1945	1308	637	572	569	479	554
KKTC kontenjan	218	218	275	350	335	335	285	161	42	89	96	78
KKTC yerleşen	12	57	75	68	98	159	46	4	1	2	0	13

Grafiğin altındaki çizelgede seçilmiş yılların değerleri verilmektedir; doluluğun en düşük olduğu yıl olması nedeniyle 2019 ayrıca eklenmiştir. Bütün yılların değerleri Tablo 2'dedir. 2000, 2001 ve 2003 için veri bulunamadığından bu yıllar grafikte taralıdır. 2016 çizgisi, sonuç çizelgesi toplamından genel kontenjana geçişi gösterir.

Şekil 2. Devlet ve vakıf üniversitelerinde doluluk oranının yıllara göre değişimi (2000–2026)

Yıl	2002	2004	2010	2012	2014	2016	2018	2019	2020	2022	2024	2026
Vakıf doluluk (%)	65,1	100,0	100,0	79,9	82,5	90,4	50,3	31,6	48,5	66,2	63,3	78,5
Devlet üniversiteleri doluluk (%)	100,0	100,0	99,9	97,9	99,5	100,8	100,3	65,9	65,2	68,2	83,0	101,2

Grafiğin altındaki çizelgede seçilmiş yılların değerleri verilmektedir; doluluğun en düşük olduğu yıl olması nedeniyle 2019 ayrıca eklenmiştir. Bütün yılların değerleri Tablo 2'dedir. 2000, 2001 ve 2003 için veri bulunamadığından bu yıllar grafikte taralıdır. 2016 çizgisi, sonuç çizelgesi toplamından genel kontenjana geçişi gösterir.

Vakıf üniversitelerinin öğrenci payı, kontenjan payının hemen her yıl altında kalmaktadır. Fark 2012–2014 arasında 2,8–3,1 puan iken 2018'de 9,3 puana, 2019'da 8,1 puana çıkmıştır. Bu, vakıf üniversitesi kontenjanlarının sistematik ve kalıcı biçimde eksik doldurulduğunu göstermektedir. 2022 yılında devlet üniversitelerindeki doluluk vakıf üniversitelerindeki düzeye yaklaştığı için iki pay arasındaki fark daralmıştır.

Yerleşen bilgisi bulunan 24 yılda vakıf üniversitelerinde toplam 7117 kontenjan boş kalmıştır. Aynı yıllarda devlet üniversitelerinde boş kalan kontenjan 11.466'dır. Vakıf üniversiteleri, açılan toplam kontenjanın yaklaşık altıda birini açmasına rağmen devlet ve vakıf üniversitelerinde boş kalan kontenjanın %38'ine sahiptir.

Tablo 3. Vakıf ve KKTC özel üniversitelerinin inşaat mühendisliği programlarının ilk kaynak yılı, kontenjanı ve 2026 kılavuz durumu (2000–2026)

İl	Üniversite	İlk kaynak yılı *	Son yıl	Zirve kontenjan	Zirve yılı	2026 kontenjan	Durum
Ankara	Atılım Üniversitesi	2000	2026	80	2015	16	Açık
	Başkent Üniversitesi	2019	2026	31	2026	31	Açık
	Çankaya Üniversitesi	2012	2026	74	2018	25	Açık
	TED Üniversitesi	2013 *	2026	18	2025	18	Açık
Antalya	Antalya Bilim Üniversitesi	2012	2026	70	2015	20	Açık
Gaziantep	Hasan Kalyoncu Üniversitesi	2011	2026	100	2011	15	Açık
İstanbul	Altınbaş Üniversitesi	2012	2026	100	2017	20	Açık
	Bahçeşehir Üniversitesi	2014	2026	80	2018	23	Açık
	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	2011	2026	50	2011	25	Açık
	İstanbul Arel Üniversitesi	2011	2026	72	2015	13	Açık
	İstanbul Aydın Üniversitesi	2011	2026	140	2017	48	Açık
	İstanbul Beykent Üniversitesi	2008	2026	174	2017	29	Açık
	İstanbul Bilgi Üniversitesi	2012	2026	80	2015	29	Açık
	İstanbul Gelişim Üniversitesi	2012	2026	135	2016	40	Açık
	İstanbul Kültür Üniversitesi	1997 *	2026	175	2017	20	Açık
	İstanbul Medipol Üniversitesi	2017	2026	120	2019	70	Açık
	İstanbul Nişantaşı Üniversitesi	2013	2026	130	2016	30	Açık
	İstanbul Okan Üniversitesi	2010	2026	100	2018	36	Açık
	MEF Üniversitesi	2014	2026	60	2018	22	Açık
	Özyeğin Üniversitesi	2012	2026	82	2016	48	Açık
	Yeditepe Üniversitesi	2008	2026	99	2017	29	Açık
İzmir	İzmir Ekonomi Üniversitesi	2013	2026	70	2016	26	Açık
	Yaşar Üniversitesi	2016	2026	64	2018	29	Açık
Konya	KTO Karatay Üniversitesi	2013	2026	60	2014	24	Açık

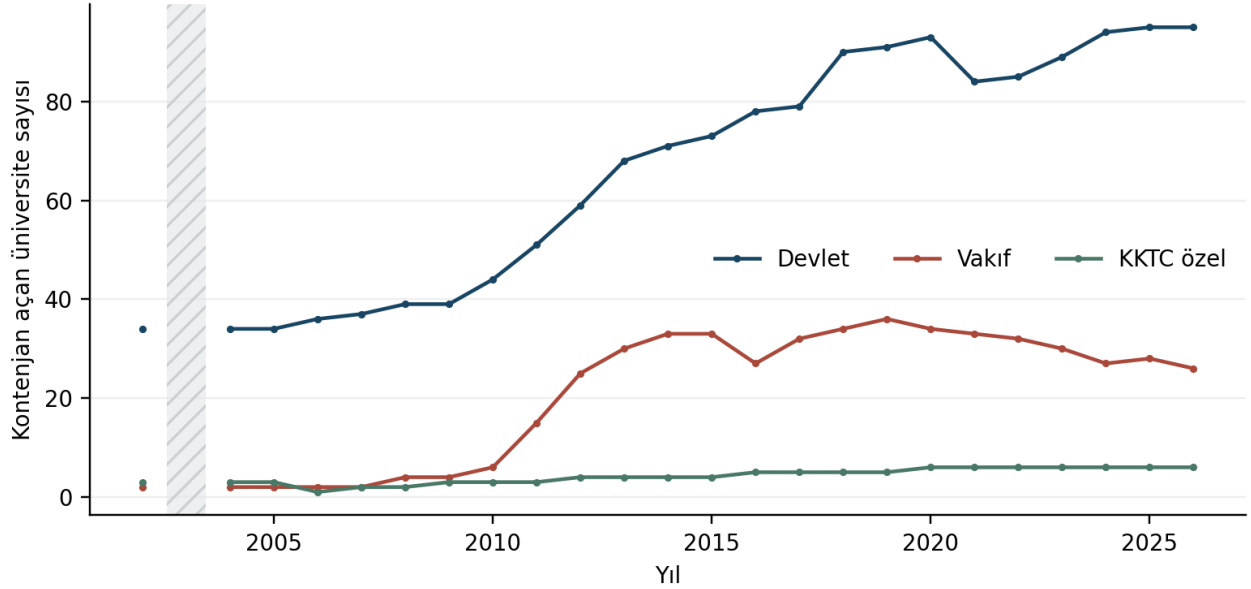
İl	Üniversite	İlk kaynak yılı *	Son yıl	Zirve kontenjan	Zirve yılı	2026 kontenjan	Durum
Mersin	Toros Üniversitesi	2012	2026	50	2013	10	Açık
Trabzon	Avrasya Üniversitesi	2011	2026	80	2013	10	Açık
KKTC – Girne	Girne Üniversitesi	2016	2026	60	2016	10	Açık
	Girne Amerikan Üniversitesi	2012	2026	80	2012	10	Açık
	Uluslararası Final Üniversitesi	2020	2026	3	2020	3	Açık
KKTC – Lefke	Lefke Avrupa Üniversitesi	2002	2026	105	2015	30	Açık
KKTC – Lefkoşa	Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi	2000	2026	110	2014	5	Açık
	Yakın Doğu Üniversitesi	2000	2026	140	2013	20	Açık
Ankara	Turgut Özal Üniversitesi	2013	2015	55	2013	—	Kapalı (üniversite 2016'da kapatıldı)
Bursa	Bursa Orhangazi Üniversitesi	2012	2015	108	2014	—	Kapalı (üniversite 2016'da kapatıldı)
Gaziantep	Zirve Üniversitesi	2010	2015	80	2014	—	Kapalı (üniversite 2016'da kapatıldı)
İstanbul	Doğuş Üniversitesi	2017	2025	70	2018	—	2026'da kontenjan yok (son: 2025)
	Fatih Üniversitesi	2012	2015	100	2013	—	Kapalı (üniversite 2016'da kapatıldı)
	Işık Üniversitesi	2011	2025	140	2013	—	2026'da kontenjan yok (son: 2025)
	İstanbul Esenyurt Üniversitesi	2014	2022	70	2017	—	2026'da kontenjan yok (son: 2022)
	İstanbul Gedik Üniversitesi	2017	2020	30	2017	—	2026'da kontenjan yok (son: 2020)
	İstanbul Rumeli Üniversitesi	2017	2023	60	2017	—	2026'da kontenjan yok (son: 2023)
	İstanbul Şehir Üniversitesi	2018	2019	40	2018	—	Kapalı (üniversite 2020'de kapatıldı)
	İstanbul Ticaret Üniversitesi	2017	2019	50	2017	—	2026'da kontenjan yok (son: 2019)
	İstinye Üniversitesi	2018	2021	40	2018	—	2026'da kontenjan yok (son: 2021)
	Kadir Has Üniversitesi	2019	2023	20	2019	—	2026'da kontenjan yok (son: 2023)
	Maltepe Üniversitesi	2011	2022	110	2012	—	2026'da kontenjan yok (son: 2022)

İl	Üniversite	İlk kaynak yılı *	Son yıl	Zirve kontenjan	Zirve yılı	2026 kontenjan	Durum
İzmir	Gediz Üniversitesi	2011	2015	80	2013	—	Kapalı (üniversite 2016'da kapatıldı)
Kayseri	Melikşah Üniversitesi	2013	2015	46	2013	—	Kapalı (üniversite 2016'da kapatıldı)
	Nuh Naci Yazgan Üniversitesi	2011	2023	56	2015	—	2026'da kontenjan yok (son: 2023)
Samsun	Canik Başan Üniversitesi	2012	2015	70	2013	—	Kapalı (üniversite 2016'da kapatıldı)

* Yıldızsız yıllar bölümün kesin kuruluş tarihini değil, kullanılan arşivde inşaat mühendisliği program kodunun ilk görüldüğü yılı gösterir. İstanbul Kültür Üniversitesi 1997–1998 döneminde öğrenci almaya başlamıştır. TED İnşaat Mühendisliği Bölümünün açılması 20 Şubat 2013 tarihli YÖK kararıyla kabul edilmiştir. TED'in 2024 sonuçlarında ortak Mühendislik Programları kodları, 2025 sonuçlarında ayrı İnşaat Mühendisliği kodları vardır. Ortak program kontenjanı bölümlere dağıtılamadığından inşaat mühendisliği serisine eklenmemiştir.

Tablo 3'te 2000–2026 arasında inşaat mühendisliği bölümü açılmış bütün vakıf üniversiteleri ve KKTC'de bulunan özel üniversiteler yer almaktadır. Her kurum için programın kaynaklarda ilk görüldüğü yıl (yıldızlı değerlerde kurumun açıkladığı başlangıç yılı), kontenjan açılan son yıl, verisi bulunan yıllardaki en yüksek kontenjan ile bunun görüldüğü yıl ve 2026 yılı kontenjanı verilmiştir. Kurumlar üç blok hâlinde: bölümü açık olan vakıf üniversiteleri il sırasına göre, ardından KKTC'de bulunan özel üniversiteler ve en sonda 2026'da genel kontenjan açmamış üniversiteler sıralanmıştır. Kaynakta bulunmayan bir yıl, programın kapalı olduğu anlamına gelmez.

Şekil 3. İnşaat mühendisliği program koduyla kontenjan açan üniversite sayısının yıllara göre değişimi (2002–2026)

Şekil 3'te devlet ve vakıf üniversitelerinde yer alan inşaat mühendisliği bölümü sayıları görülmektedir. Devlet üniversitesi sayısı 2002'de 34 iken 2026'da 95'e ulaşmıştır. Bu dönem içerisinde 2019 yılında devlet üniversitelerinin kontenjanı 9830'a ulaşmıştır. 2019–2026 arasında devlet kontenjanı yaklaşık üçte bire inmiştir. Üniversite sayısındaki yaklaşık üç katlık artış ise farklı bir döneme, 2002–2026 arasına aittir. Bünyesinde inşaat mühendisliği bölümü bulunan vakıf üniversitesi sayısı ise 2019'da 36 ile en yüksek düzeye ulaşmış, ardından yedi yılda 26'ya gerilemiştir. Bünyesinde inşaat mühendisliği bölümü bulunan KKTC'deki özel üniversite sayısı Şekil 3'te verisi bulunan 2002–2026 yıllarında bir ile altı arasında kalmıştır. Tarihsel kurum adlarındaki farklılıklar aynı üniversitenin iki kez sayılmasına yol açabileceğinden kurum sayısı program kodunun kurum öneki üzerinden hesaplanmıştır. Sayım ayrı inşaat mühendisliği program kodlarıyla sınırlıdır; TED'in ortak mühendislik programı üzerinden öğrenci aldığı önceki yıllar bu kurum sayısına eklenmemiştir.

Kontenjan ve doluluk verileri, vakıf üniversitelerinde açılan kapasitenin talebin belirgin biçimde üzerinde kaldığını göstermektedir. Yerleşen bilgisi bulunan 24 yılda vakıf üniversitelerinde 7117 kontenjan boş kalmıştır. Bu, devlet ve vakıf üniversitelerinin inşaat mühendisliği programlarında boş kalan toplam kontenjanın %38'ini oluşturmaktadır. 2026 kılavuzunda kontenjan açan kurum sayısı azalmıştır. 2000–2026 arasında inşaat mühendisliği bölümü açan 44 vakıf üniversitesinden (arşivde farklı yıllarda kontenjan açan toplam kurum sayısı 18'i (%41) 2026'da genel kontenjan açmamıştır. Kılavuzda kontenjan bulunmaması, bölümün hukuken kapandığını veya kayıtlı öğrencisinin kalmadığını tek başına kanıtlamaz.

5. Vakıf Üniversitelerinde Kontenjanın Burslu ve Ücretli Dilimlere Ayrılması

Vakıf üniversitelerinde bir bölümün kontenjanı çoğunlukla tek parça hâlinde ilan edilmez. ÖSYM tablolarında aynı bölüm, öğrencinin ödeyeceği ücrete göre birden çok kontenjana ayrılarak yer alır; bu kontenjanların her birine burs dilimi denir. Kullanılan dilimler tam burslu, %75 indirimli, %50 indirimli, %25 indirimli ve ücretlidir. Tam burslu dilime yerleşen öğrenci ücret ödemez; indirimli dilimlerde ilan edilen ücretten belirtilen indirim oranı düşüldükten sonra kalan tutar, ücretli dilimde ise ücretin tamamı ödenir. Her dilimin ayrı program kodu, ayrı taban puanı ve ayrı başarı sıralaması bulunur; bu dilimler aynı akademik bölüm altında yer alır. Öğretim dili ve ders şubesi ayrımları nedeniyle fiili sınıf ve müfredat ortaklığı ayrıca doğrulanmalıdır.

2019'da beş ayrı burs dilimi kullanılırken 2026'da üç burs dilimi kullanılmaktadır.

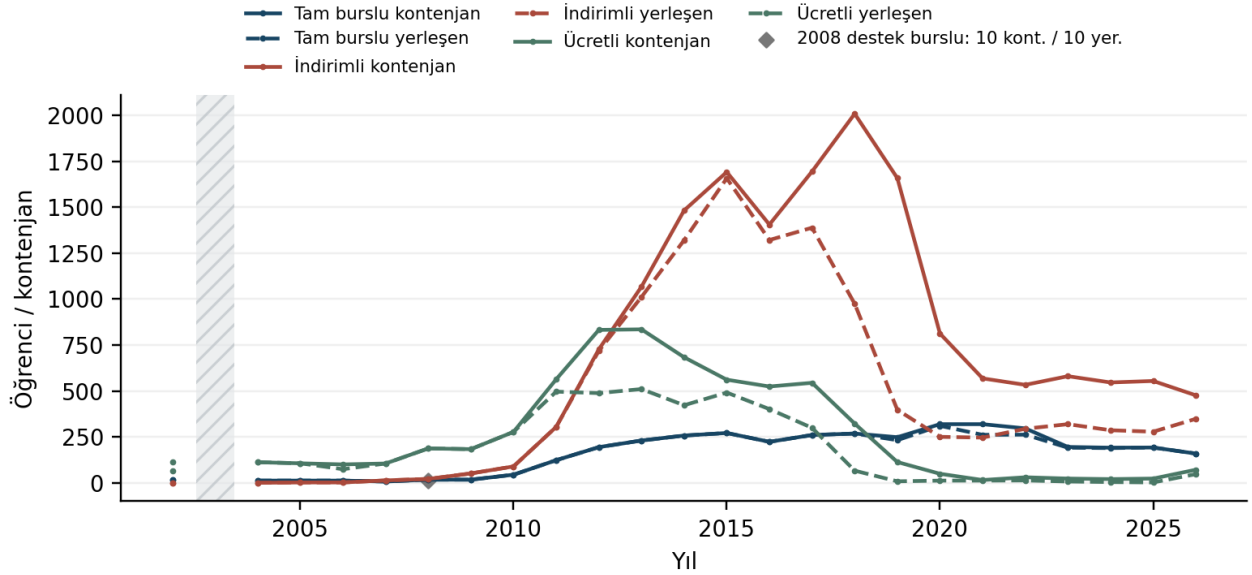
Tablo 4. Vakıf üniversitelerinde burs dilimine göre kontenjan, yerleşen sayısı ve doluluk oranı

Yıl	Burs dilimi	Kontenjan	Kontenjan payı	Yerleşen	Doluluk
2002	Burslu	17	%13,2	17	%100,0
	Ücretli	112	%86,8	67	%59,8
	Toplam	129	%100,0	84	%65,1
2005	Burslu	12	%10,0	12	%100,0
	%50 indirimli	2	%1,7	2	%100,0
	Ücretli	106	%88,3	106	%100,0
	Toplam	120	%100,0	120	%100,0
2010	Burslu	44	%10,7	44	%100,0
	%50 indirimli	71	%17,3	71	%100,0
	%25 indirimli	18	%4,4	18	%100,0
	Ücretli	277	%67,6	277	%100,0
	Toplam	410	%100,0	410	%100,0

Yıl	Burs dilimi	Kontenjan	Kontenjan payı	Yerleşen	Doluluk
2014	Burslu	257	%10,6	257	%100,0
	%75 İndirimli	64	%2,6	64	%100,0
	%50 İndirimli	832	%34,4	803	%96,5
	%25 İndirimli	586	%24,2	453	%77,3
	Ücretli	683	%28,2	422	%61,8
	Toplam	2422	%100,0	1999	%82,5
2019	Burslu	248	%12,3	232	%93,5
	%75 İndirimli	597	%29,6	176	%29,5
	%50 İndirimli	938	%46,5	206	%22,0
	%25 İndirimli	123	%6,1	15	%12,2
	Ücretli	113	%5,6	8	%7,1
	Toplam	2019	%100,0	637	%31,6
2022	Burslu	296	%34,5	262	%88,5
	%50 İndirimli	515	%60,0	291	%56,5
	%25 İndirimli	18	%2,1	3	%16,7
	Ücretli	30	%3,5	13	%43,3
	Toplam	859	%100,0	569	%66,2
2026	Burslu	159	%22,5	159	%100,0
	%50 İndirimli	476	%67,4	348	%73,1
	Ücretli	71	%10,1	47	%66,2
	Toplam	706	%100,0	554	%78,5

Tablo 4'te dönemi temsil eden yıllarda vakıf üniversitelerinin kontenjanı burs dilimlerine ayrılarak verilmektedir. Her dilim için açılan kontenjan, bu kontenjanın o yılki toplam kontenjan içindeki payı, yerleşen öğrenci sayısı ve doluluk oranı gösterilmiştir.

Şekil 4. Vakıf üniversitelerinde burs dilimlerine göre kontenjan ve yerleşen sayısının yıllara göre değişimi

Şekil 4'te düz çizgiler vakıf üniversitelerinde her burs diliminde açılan kontenjanı, kesikli çizgiler o dilime yerleşen öğrenci sayısını göstermektedir. "İndirimli" başlığı, ücretin bir bölümünün ödendiği bütün dilimleri (%25, %50 ve %75 indirimli; 2009 Destek Burslu programı dahil) birlikte göstermektedir. 2000, 2001 ve 2003 yıllarında burs dilimlerine göre kontenjan ve yerleşen sayıları doğrulanamadığından bu yıllar seride yer almamaktadır. 2006–2008 yerleşen serileri kaynak sonuç çizelgelerinden tamamlanmıştır. 2008'deki Destek Burslu programın 10 kontenjanı ve 10 yerleşeni, o yılın burs oranı doğrulanamadığından grafikte ayrı gösterilmiştir.

Tablo 4 ve Şekil 4'te yer alan değerler vakıf üniversitelerinde burs dilimlerinin nasıl işlediğini ortaya koymaktadır. Burada 2019 yılının referans alınmasının sebebi çok ciddi bir çöküşün yaşanmasıdır. Bu açıdan öne çıkan bulgular şunlardır:

- 2019'da 248 kişilik burslu kontenjanın %94'ü, 2022'de %89'u, 2026'da %100'ü dolmuştur. Ücret ödemeyen öğrenci için vakıf üniversitesi programı, denk devlet üniversitesi programlarının yanında tercih edilebilmektedir.
- 2019'da 1771 kişilik ücretli/indirimli kontenjanın yalnızca %23'ü dolmuştur. %25 indirimli dilimde doluluk %12, ücretli dilimde %7'dir. Yani 2019'da tam ücret ödeyerek vakıf üniversitelerinin inşaat mühendisliği bölümlerine giren öğrenci sayısı, açılan 113 kontenjanın karşılığında yalnızca 8 kişidir.
- 2019'da %12 dolan %25 indirimli dilim, 2026'da terk edilmiştir; %7 dolan ücretli dilim ise kullanılmaya devam etmektedir. Kalan yapıda kontenjanın %23'ü burslu, %67'si %50 indirimli ve %10'u ücretli dilimde açılmaktadır.

5.1. Burslu kontenjan payının kurumlar arasındaki dağılımı

Vakıf üniversiteleri, 2547 sayılı Kanun'un ek 9. maddesi ve YÖK'ün uygulama esasları kapsamında en az %15 ücretsiz öğrenci okutma yükümlülüğüne tabidir. Bu yükümlülüğün hesabı özel kontenjan ve yuvarlama kurallarını da içerdiğinden rapordaki genel kontenjan burs payı tek başına mevzuata uyum ölçütü değildir. Kontenjanın burs dilimlerine ayrılma biçimi bütün vakıf üniversitelerinde aynı değildir. Kurumlar arasındaki en keskin ayrım, kontenjanın ne kadarının burslu açıldığıdır. Bu oran 2026'da %11 ile %100 arasında değişmektedir. İlk bakışta yüksek burs oranı bir cömertlik ya da nitelik göstergesi gibi okunabilir; veri bunun tek başına yeterli bir gösterge olmadığını ortaya koymaktadır.

İki grup birbirine karşıt bir yapı izlemektedir. Genel kontenjanda burs payı %30 ve üzerinde olan 7 kurumda ortalama en yüksek giriş sırası 153.454, ortalama ilan edilen tam yıllık ücret 705.764 TL'dir. Burs payı %20'nin altında olan 18 kurumda ise giriş sırası 83.338, ücret 1.277.084 TL'dir. Bursu geniş biçimde dağıtan kurumların ücreti yaklaşık yarı yarıya düşük, sıralama ise 1,8 kat geridedir. Çankaya Üniversitesi'nin %24 olan burs payı bu iki grubun dışında kalmaktadır. Ortalamalar kurumlara eşit ağırlık verilerek hesaplanmıştır; giriş sıralamaları puandan türetilen yaklaşık değerlerdir.

Uç örnekler bu okumayı doğrulamaktadır. Bazı vakıf üniversiteleri 2026'da kontenjanlarının tamamını burslu açmıştır. Bazılarında ise burslu kontenjan, ücretli kontenjanın iki katıdır (10'a karşı 5). Bu kurumların ortak özellikleri en yüksek giriş sıralamasının 160.000'in gerisinde olmasıdır. Karşı uçtaki Bahçeşehir, Yeditepe ve Özyeğin üniversitelerinin bölümleri burs payını yaklaşık %12–14 bandında tutmakta, ilan edilen tam yıllık ücreti 1.667.500–1.975.000 TL düzeyinde belirlemekte ve en iyi başarı sıralamalı öğrencilerini 41.368–63.256 bandından almaktadır.

Bu veriler burs oranının tek başına bir nitelik göstergesi olarak okunamayacağını göstermektedir. Talebi olan kurumun bursu sınırlı bir tanıtım aracı olarak kullanabildiği görülmektedir. Bu üç kurumda üç ila altı öğrencilik burslu dilim kurumun tanıtımda öne çıkan taban sırasını belirlemekte, kontenjanın geri kalanı ödemeli dilimlerde açılmaktadır. Talebi olmayan kurumun ise kontenjanı doldurabilmek ve programın devamını sağlayabilmek için bursu genişletmesi olasıdır. İncelenen örneklerde yüksek burs oranının daha düşük giriş sıralamalarıyla birlikte görülmesi, burs politikasının öğrenci çekme gücüyle de ilişkili olabileceğini düşündürmektedir. Bu yapıyla birlikte ele alınması gereken sınıf içi eşitsizlik 6. bölümün konusudur.

6. Aynı Sınıftaki Öğrenciler Arasında Giriş Düzeyi Farkı

Bu bölümde raporun merkezî bulgusu ele alınmaktadır. Aynı üniversitenin aynı bölümünde öğrenim gören öğrenciler arasında merkezi sınav giriş düzeyi bakımından büyük bir fark bulunmaktadır. Ölçüt bir birime en iyi başarı sırasıyla giren öğrenci ile son yerleşen öğrencinin giriş sıralamaları arasındaki farktır. Puan yerine sıralama kullanılmasının nedeni yöntem notunda açıklanmıştır.

6.1. Burslu ve ödemeli dilimlerin giriş düzeyi bakımından ayrışması

2026 yerleştirmesinde tam burslu ve ödemeli dilimlerin giriş sıralamaları kısmen örtüşmektedir. Tam burslu programlara en iyi başarı sırasıyla giren öğrenci 41.368'inci, son yerleşen öğrenci 262.944'üncü sıradadır. %50 indirimli programlarda ise en iyi başarı sırasıyla giren öğrenci 101.620'nci, son yerleşen öğrenci 298.927'nci sıradadır. 31 tam burslu programın 10'unda son yerleşen öğrenci bile, %50 indirimli dilime en iyi başarı sırasıyla giren öğrencinin önündedir.

Kontenjan ağırlıkları bu ayrışmayı daha da anlamlı kılmaktadır. Vakıf üniversitelerinde tam burslu kontenjan 159 kişiliktir (grubun %23'ü) ve tamamı dolmaktadır. Buna karşılık kontenjanın üçte ikisini oluşturan 476 kişilik indirimli kontenjanın ancak %73'ü dolmaktadır. Yani vakıf üniversitesi programlarının tanıtımında öne çıkan yüksek sıralamalı öğrenciler sayıca azdır. Yerleşen 554 öğrencinin 395'i ödemeli dilimlerde. Bu öğrencilerin tek tek sıralamaları bulunmadığından çoğunluğun hangi sıralama bandında yer aldığı belirlenememektedir.

6.2. Aynı sınıftaki giriş düzeyi farkının büyüklüğü

Tablo 5, 2026'da vakıf üniversitesi bölümlerine en iyi başarı sırasıyla giren ve son yerleşen öğrencilerin giriş sıralamalarını vermektedir. Fark sütunu iki sıralama arasındaki farkı, kat sütunu ise oranı göstermektedir. Bu iki sütun ancak bölüme en az iki öğrenci yerleştğinde hesaplanabilmektedir. ~ işaretli sıralamalar ÖSYM'nin genel kontenjan için yayımladığı puanlardan türetilmiştir. En iyi sıra sütununda en büyük puan, son yerleşen sütununda ise yayımlanmış taban sıralaması veya bu değer yoksa en küçük puandan türetilen sıra kullanılmıştır. ≈ işaretli fark ve kat değerleri yaklaşık sıralamalardan hesaplandığından bunlar da yaklaşıktır.

Tablo 5. Vakıf üniversitelerinde aynı bölüme en yüksek ve en düşük sıralamayla yerleşen öğrenciler (2026)

İl	Üniversite	En iyi girenin dilimi (yerleşen sayısı)	En iyi sıra (tahmin)	Son yerleşenin sırası *	≈ Fark	≈ Kat
Ankara	Atılım Üniversitesi	Burslu (2 kişi)	~74.914	273.587	198.673	3,7
	Başkent Üniversitesi	Burslu (4 kişi)	~80.387	250.702	170.315	3,1
	Çankaya Üniversitesi	Burslu (6 kişi)	~90.109	278.546	188.437	3,1
	TED Üniversitesi	Burslu (3 kişi)	~53.872	244.076	190.204	4,5
Antalya	Antalya Bilim Üniversitesi	Burslu (3 kişi)	~95.080	292.554	197.474	3,1
Gaziantep	Hasan Kalyoncu Üniversitesi	Burslu (10 kişi)	~163.812	274.158	110.346	1,7
İstanbul	Altınbaş Üniversitesi	Burslu (3 kişi)	~128.717	~298.703	169.986	2,3
	Bahçeşehir Üniversitesi	Burslu (3 kişi)	~63.256	279.923	216.667	4,4
	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	Burslu (4 kişi)	~103.249	280.783	177.534	2,7
	İstanbul Arel Üniversitesi	Burslu (5 kişi)	~161.285	298.927	137.642	1,9
	İstanbul Aydın Üniversitesi	Burslu (3 kişi)	~89.545	~297.736	208.191	3,3
	İstanbul Beykent Üniversitesi	Burslu (4 kişi)	~107.801	~287.129	179.328	2,7

İl	Üniversite	En iyi girenin dilimi (yerleşen sayısı)	En iyi sıra (tahmin)	Son yerleşenin sırası *	≈ Fark	≈ Kat
	İstanbul Bilgi Üniversitesi	Burslu (4 kişi)	~70.571	~297.384	226.813	4,2
	İstanbul Gelişim Üniversitesi	Burslu (10 kişi)	~133.206	254.649	121.443	1,9
	İstanbul Kültür Üniversitesi	Burslu (3 kişi)	~98.993	~213.357	114.364	2,2
	İstanbul Medipol Üniversitesi	Burslu (4 kişi)	~65.914	~297.425	231.511	4,5
	İstanbul Nişantaşı Üniversitesi	Burslu (5 kişi)	~102.237	~296.206	193.969	2,9
	İstanbul Okan Üniversitesi	Burslu (3 kişi)	~94.534	~296.670	202.136	3,1
	MEF Üniversitesi	Burslu (3 kişi)	~73.455	296.691	223.236	4,0
	Özyeğin Üniversitesi	Burslu (6 kişi)	~41.368	~295.452	254.084	7,1
	Yeditepe Üniversitesi	Burslu (4 kişi)	~61.401	~292.917	231.516	4,8
İzmir	İzmir Ekonomi Üniversitesi	Burslu (3 kişi)	~97.135	~298.452	201.317	3,1
	Yaşar Üniversitesi	Burslu (4 kişi)	~99.892	~294.961	195.069	3,0
Konya	KTO Karatay Üniversitesi	Burslu (10 kişi)	~69.537	284.014	214.477	4,1
Mersin	Toros Üniversitesi	Burslu (10 kişi)	~207.100	242.430	35.330	1,2
Trabzon	Avrasya Üniversitesi	Burslu (10 kişi)	~236.998	262.944	25.946	1,1

* Bölüme genel kontenjandan son yerleşen öğrencinin giriş sıralamasıdır (ek yerleştirme hariç).

Örnek olarak Özyeğin Üniversitesi'nde 2026'da tam burslu kontenjana yerleşen 6 öğrenciden en iyi başarı sıralamalı olanı 41.368'inci sıradan, %50 indirimli kontenjana yerleşen 40 öğrenciden sonuncusu 295.452'nci sıradan yerleşmiştir. Bu 46 öğrenci aynı bölümün farklı burs dilimlerine yerleşmiştir. Türetilmiş sıralamalar arasındaki fark yaklaşık 254.084 sıra, son sıranın ilk sıraya oranı yaklaşık 7,1'dir.

Aynı örüntü Yeditepe Üniversitesi (tam burslu 4 kişiden en iyi başarı sıralamalı olanı 61.401'inci sıradan, %50 indirimli 14 kişiden sonuncusu 292.917'nci sıradan; 4,8 kat), İstanbul Medipol Üniversitesi (tam burslu 4 kişiden en iyi başarı sıralamalı olanı 65.914'üncü sıradan, ücretli 15 kişiden sonuncusu 297.425'inci sıradan; 4,5 kat) ve İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde (tam burslu 4 kişiden en iyi başarı sıralamalı olanı 70.571'inci sıradan, %50 indirimli 8 kişiden sonuncusu 297.384'üncü sıradan; 4,2 kat) de görülmektedir. Bu örneklerin tamamında burslu dilime yerleşen öğrenci grubu sayıca azınlıktır.

6.3. Farkın son dört yıldaki seyri

Bu ayrışma yeni değildir. Tablo 6, iki dilimin en yüksek giriş sıralamasının dört yıllık seyrini vermektedir. Tam burslu ve ödemeli dilimlere yerleşen öğrencilerin en yüksek giriş düzeyi dört yıl boyunca izlenmekte, iki dilim arasındaki fark ve oran ile aynı yılın devlet üniversitesi karşılığı birlikte verilmektedir. Değerler, 2026 kılavuzundaki programların güncel kodları veya kaynakta belirtilen eski kodlarıyla geçmiş yıllarda eşleşen genel kontenjan en büyük puanlarından, her yılın kendi puan-sıra çiftleriyle türetilmiştir. Bu nedenle tablo ilgili yıllardaki bütün programları değil, bu kodlarla izlenebilen programları kapsamaktadır. Parantezlerde o yıl hesap yapılabilen program sayısı verilmiştir; ~ işareti ve yaklaşık fark/kat değerleri Tablo 5'teki anlamı taşımaktadır.

Tablo 6. Tam burslu ve ödemeli dilimlere yerleşen öğrencilerin giriş sıralaması (2023–2026)

Yıl	Tam burslu en iyi sıra (tahmin)	Ödemeli en iyi sıra (tahmin)	≈ Fark	≈ Kat	Devlet en iyi sıra (tahmin)
2026	~41.368 (31 program)	~101.620 (28 program)	60.252	2,5	~9072
2025	~32.632 (31 program)	~52.523 (24 program)	19.891	1,6	~7211
2024	~21.834 (29 program)	~100.297 (20 program)	78.463	4,6	~6648
2023	~26.637 (28 program)	~90.108 (19 program)	63.471	3,4	~3398

Dört yıllık seyrinde iki dilim arasındaki mesafe yıldan yıla dalgalanmaktadır. Tam burslu dilimde en yüksek giriş sırası 2023'te 26.637 iken 2026'da 41.368'e, ödemeli dilimde 90.108'den 101.620'ye gerilemiştir. İki dilim arasındaki mesafe 2025'te 19.891 sıraya inmiş, diğer yıllarda 60 bin ile 79 bin sıra arasında kalmıştır. Ödemeli dilimin en yüksek giriş sırası her yıl tam burslu dilimin 1,6 ile 4,6 katı gerisindedir.

6.4. Giriş düzeyi farkının eğitim ve meslek bakımından sonuçları

Sınıf içi sıralama farkının üç ayrı düzlemde olası sonuçları bulunmaktadır:

Eğitim Tasarımı

Farklı giriş sıralamalarından gelen öğrencilerin aynı derslerde buluşması, müfredatın hangi düzeye göre kurulacağı sorununu doğurabilir. Giriş sıralaması hazır bulunuşluğu doğrudan ölçmediğinden, bu farkın derslerdeki karşılığı ayrıca belirlenmelidir. Ders düzeyi üst gruba göre belirlenirse diğer öğrencilerin dersi takibi güçleşebilir, sınıf tekrarı ve ilişik kesme riski artabilir. Diğer yandan alt gruba göre belirlenirse burslu olarak kazanılmış yüksek giriş düzeyindeki öğrenci için beklenen kazanım sağlanamayabilir. İkinci yolun tercih edilmesi, bursla çekilen öğrencinin yatay geçişle ayrılması riskini doğurabilir. Bu sonuçların gerçekleşme düzeyi yerleştirme verisinden değil, öğrenci izleme verilerinden belirlenmelidir.

Tanıtım ve Tercih

Programların tanıtımında öne çıkarılan giriş sıralaması, kontenjanın yaklaşık dörtte birini oluşturan burslu dilime aittir. Aday öğrenci ve velisi, gireceği sınıfın giriş profilini bu değere bakarak öngörmektedir. Oysa ödemeli dilimlerin giriş sıralamaları burslu dilimlerle kısmen örtüşse de genel olarak daha geridedir. Bu bir bilgi asimetrisidir ve ÖSYM kılavuzunda dilim bazında ayrı yayımlanan verinin kamuoyuna bütünsel olarak sunulmamasından kaynaklanmaktadır.

Mesleki Yeterlilik

Aynı programdan aynı diplomayı alan iki mezunun giriş düzeyleri arasında 200 bin sıralık fark bulunması, mesleğe kabul ve yetkilendirme politikaları bakımından da ele alınmalıdır. Giriş sırası farkı mezuniyet yeterliliğinin doğrudan ölçüsü değildir. Bu durum, farklı giriş düzeylerinden gelen öğrencilerin program çıktılarına ulaşip ulaşmadığının izlenmesini gerektirmekte; akreditasyon ile mesleki yeterlilik sınavı tartışmasına bu yönüyle dayanak oluşturmaktadır.

Aynı bölümde okuyan öğrenciler arasındaki giriş sıralaması farkı ölçülebilir ve yapısalıdır. Giriş düzeyi hesaplanabilen 26 vakıf üniversitesi biriminin 24'ünde fark 100 binden, 10'unda 200 binden büyüktür. Fark, öğrencinin sınav başarıyla birlikte burs ve ödeme koşulları bakımından da değerlendirilmelidir. Burslu dilime giren küçük bir grup ile ödemeli dilime giren çoğunluk aynı bölümde buluşmaktadır. Bu durum müfredat düzeyi, tercih aşamasındaki bilgilendirme ve mesleğe kabul politikaları bakımından değerlendirilmesi gereken sonuçlar doğurmaktadır.

7. Öğrenim Ücretlerinin Düzeyi

Sınıf içi fark burs ve ödeme koşullarıyla birlikte ele alındığında ödenen tutarın büyüklüğü çözümleninin ayrılmaz parçasıdır. 2026 tercih kılavuzunda yayımlanan yıllık öğrenim ücretleri vakıf üniversiteleri arasında 220.000 TL ile 1.975.000 TL arasında değişmektedir. Bu, ilan edilen tam ücrettir. %50 indirimli dilimden yerleşen öğrenci bunun yarısını öder. Aralığın alt sınırı olan 220.000 TL Avrasya Üniversitesi'nin ilan ettiği tam ücrettir; kurumun bu alandaki 2026 kontenjanı yalnız burslu olduğundan bu tutarda ödeme yapan yerleşen öğrenci yoktur.

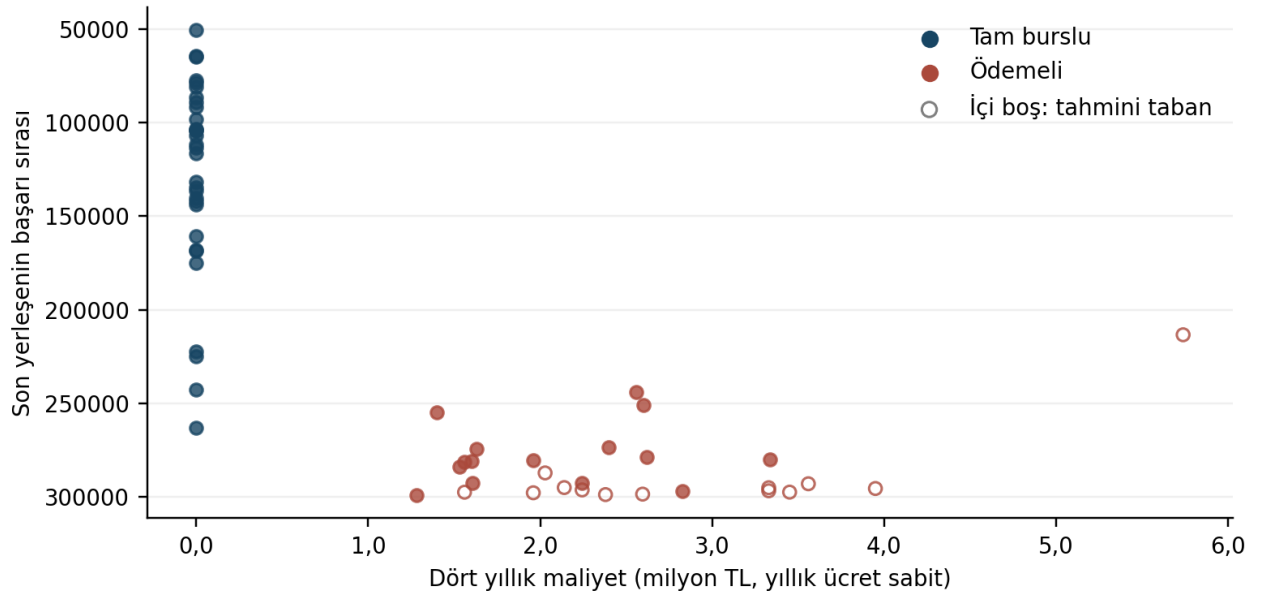
Tablo 7 ödemeli dilimler için ilan edilen yıllık öğrenim ücretini kurum bazında vermektedir. "İlan edilen tam yıllık ücret" tercih kılavuzundaki tam ücret, "dilim ücreti" ise burs indirimi uygulandıktan sonraki tutardır; bunlar öğrencinin fiilen ödediğini gösteren tahsilat verileri değildir. Tutarlara katma değer vergisi dahildir; tutarlar en yakın TL'ye yuvarlanmıştır. Yıllık zamlar, barınma, ulaşım ve İngilizce hazırlık sınıfı giderleri kapsam dışındadır. İstanbul Kültür Üniversitesi'nin %50 indirimli dilimine öğrenci yerleşmemiş, 1 öğrenci tam ücretli dilime yerleşmiştir. Dört yıllık maliyet, 2026 yıllık dilim ücretinin değişmediği varsayımıyla dörtle çarpılmasıdır; gelecekteki toplam ödeme tahmini değildir. Ücretin giriş sıralamasıyla ilişkisi Şekil 5'tedir.

Tablo 7. Ödemeli dilimler için ilan edilen yıllık öğrenim ücreti (2026)

Üniversite	Ödemeli dilim(ler)	Yerleşen	İlan edilen tam yıllık ücret (TL)	Dilim ücreti (TL)
Altınbaş Üniversitesi	%50 İndirimli	5	1.190.000	595.000
Antalya Bilim Üniversitesi	%50 İndirimli	17	802.560	401.280
Atılım Üniversitesi	%50 İndirimli	14	1.200.000	600.000
Bahçeşehir Üniversitesi	%50 İndirimli	20	1.667.500	833.750
Başkent Üniversitesi	%50 İndirimli	27	1.300.000	650.000
Çankaya Üniversitesi	%50 İndirimli	19	1.310.000	655.000
Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	%50 İndirimli	21	800.835	400.418
Hasan Kalyoncu Üniversitesi	%50 İndirimli	5	814.000	407.000
İstanbul Arel Üniversitesi	%50 İndirimli	8	640.000	320.000
İstanbul Aydın Üniversitesi	%50 İndirimli	38	980.000	490.000
İstanbul Beykent Üniversitesi	%50 İndirimli	6	1.014.379	507.190
İstanbul Bilgi Üniversitesi	%50 İndirimli	8	1.725.500	862.750
İstanbul Gelişim Üniversitesi	%50 İndirimli	10	700.000	350.000
İstanbul Kültür Üniversitesi	%50 indirimli / ücretli	0 / 1	1.435.000	717.500 / 1.435.000
İstanbul Medipol Üniversitesi	Ücretli	46	390.000	390.000
İstanbul Nişantaşı Üniversitesi	%50 İndirimli	11	1.122.000	561.000
İstanbul Okan Üniversitesi	%50 İndirimli	10	1.664.735	832.368
İzmir Ekonomi Üniversitesi	%50 İndirimli	18	1.298.000	649.000
KTO Karatay Üniversitesi	%50 İndirimli	14	765.600	382.800
MEF Üniversitesi	%50 İndirimli	19	1.414.000	707.000

Üniversite	Ödemeli dilim(ler)	Yerleşen	İlan edilen tam yıllık ücret (TL)	Dilim ücreti (TL)
Özyeğin Üniversitesi	%50 İndirimli	40	1.975.000	987.500
TED Üniversitesi	%50 İndirimli	15	1.280.000	640.000
Yaşar Üniversitesi	%50 İndirimli	9	1.070.000	535.000
Yeditepe Üniversitesi	%50 İndirimli	14	1.780.000	890.000
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti özel üniversiteleri				
Girne Amerikan Üniversitesi	%50 İndirimli	0	580.650	290.325
Girne Üniversitesi	%50 İndirimli	0	770.130	385.065
Lefke Avrupa Üniversitesi	%50 İndirimli	0	714.000	357.000
Yakın Doğu Üniversitesi	%50 İndirimli	0	808.638	404.319

Şekil 5. Sabit yıllık ücret varsayımıyla dört yıllık öğrenim maliyeti ve taban sıralaması (2026)

Şekil 5'te her nokta bir programı göstermektedir. Yatay ekseninde sabit yıllık ücret varsayımıyla dört yıllık öğrenim maliyeti, dikey ekseninde programa son yerleşen öğrencinin giriş sıralaması yer alır; sıralama yukarı doğru iyileşecek biçimde ters çevrilmiştir. Burslu programlar sıfır maliyetle gösterilmiştir. Sağ uçtaki tek nokta İstanbul Kültür Üniversitesi'nin ücretli dilimidir; bu dileme yalnızca 1 öğrenci yerleşmiş ve sıralaması ÖSYM yerleştirme sonuçlarından türetilmiştir, bu nedenle metindeki bant hesabına katılmamıştır. Şekil 5'te dilimlerin taban sıralamaları farklılaşmakla birlikte kısmen örtüşmektedir. Sol üstteki burslu küme, ödemesiz ve yüksek sıralamalıdır. Sağ alttaki ödemeli küme ise 244.076–298.927 bandında yoğunlaşmaktadır. Dört yıllık hesaplanan maliyeti 3,95 milyon TL olan programa son yerleşen öğrenci

295.452'nci, 1,28 milyon TL olan programa son yerleşen öğrenci 298.927'nci sıradan yerleşmiştir. Maliyet üç kata yakın artmasına karşın son yerleşen öğrencinin sıralaması birbirine yakın kalmaktadır. Aynı programlara en iyi başarı sırasıyla giren öğrenciler ise tahmini olarak sırasıyla 113.523'üncü ve 227.536'ncı sıradadır. Ödemeli programlarda en iyi başarı sırasıyla giren öğrencinin sıralaması 101.620 ile 270.218 arasında değişmektedir. İç boş noktalar, taban sırası puandan türetilen programları göstermektedir.

Bu bulgunun politika sonucu açıktır. Vakıf üniversitelerinde ödenen ücret, programa son yerleşen öğrencinin giriş düzeyiyle birlikte kurumun fiziki ve kurumsal olanakları bakımından da değerlendirilmelidir. Aday öğrenci açısından ödenecek tutarın sınıf arkadaşlarının giriş düzeyiyle ilişkilendirilebilmesi için dilim bazında sıralama verisinin tercih döneminde erişilebilir olması gerekir.

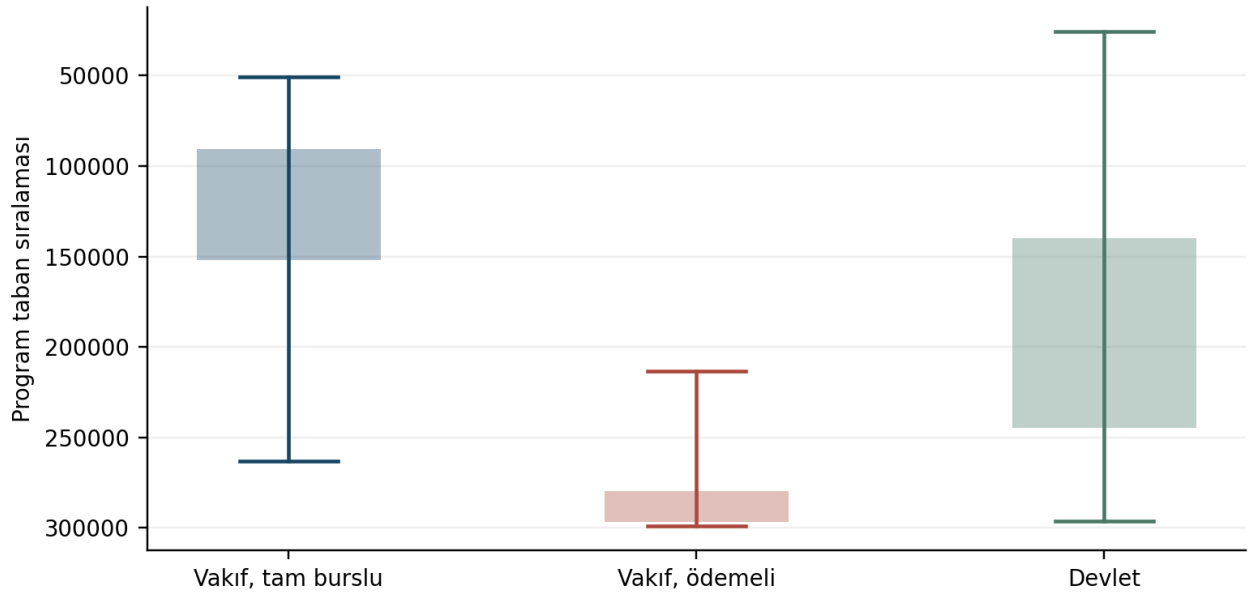
Ödeme yapan öğrencinin karşılaştığı tutar büyük ölçüde değişirken ödemeli dilimlere son yerleşen öğrencilerin giriş sıralamaları dar bir bantta kalmaktadır. En az üç öğrencinin yerleştiği 26 ödemeli programda, yıllık ücret sabit tutulduğunda dört yıllık öğrenim maliyeti 1,28 milyon TL ile 3,95 milyon TL arasında değişirken ödemeli dilimlerin taban sıralamaları 244.076–298.927 gibi dar bir bantta kalmaktadır; aynı dilimlere en iyi başarı sırasıyla girenlerin sıralamaları ise 101.620–270.218 arasında daha geniş bir alana yayılmaktadır. Taban sıralaması bulunan 28 ödemeli programdan yalnızca birer öğrencinin yerleştiği ikisi bu hesaba katılmamıştır; tek bir öğrencinin sıralaması dilimin genel giriş düzeyini temsil etmez. Bu iki program İstanbul Kültür Üniversitesi ücretli dilimi (213.357) ile İstanbul Nişantaşı Üniversitesi %50 indirimli dilimidir (296.206); ikisinin sıralaması da ÖSYM puanından türetilmiştir. Ücretin karşılığı değerlendirilirken giriş düzeyiyle birlikte kurumun fiziki ve kurumsal olanakları da incelenmelidir.

8. Vakıf ve Devlet Üniversitelerinin Giriş Düzeylerinin Karşılaştırması

Vakıf üniversitelerinin giriş düzeyini devlet üniversiteleriyle karşılaştırırken tek bir ortalama kullanmak yanıltıcıdır; çünkü vakıf üniversitelerinde iki ayrı öğrenci kitlesi bulunmaktadır. Doğru karşılaştırma dilim bazında yapılmalıdır.

- Tam burslu vakıf programlarının taban sıralamaları, devlet programlarının üst dilimiyle örtüşmektedir. Vakıf üniversitelerinin en yüksek burslu programının taban sıralaması 50.746'dır; bu programa en iyi başarı sırasıyla giren öğrenci 41.368'inci sıradadır. Taban sıralaması bu düzeyin üzerinde olan yalnızca 6 devlet üniversitesi programı vardır. Burslu programların dörtte üçünün taban sıralaması ise devlet üniversitesi programlarının ilk yarısı içinde yer alır.
- Ödemeli dilimlere en iyi başarı sırasıyla giren öğrenci 101.620'nci sıradadır. Taban sıralaması bu düzeyin üzerinde olan 17 devlet üniversitesi programı bulunmaktadır (taban sıralaması bilinen 108 devlet üniversitesi programının %16'sı). Ödemeli programların dörtte üçünün taban sıralaması ise 279.923 ve gerisindedir; devlet üniversitesi programlarının %93'ünün taban sıralaması bu düzeyin üzerindedir. Yani ödemeli dilimlere son yerleşen vakıf öğrencisi, devlet üniversitesi programlarının neredeyse tamamının gerisinde bir giriş düzeyindedir.
- Alanın en yüksek giriş düzeyi devlet üniversitelerindedir. Boğaziçi Üniversitesi (25.716), İstanbul Teknik Üniversitesi (31.773), Orta Doğu Teknik Üniversitesi (36.994) ve Yıldız Teknik Üniversitesi (48.538) programlarının taban sıralamalarının tamamı, en yüksek vakıf üniversitesi burslu programı olan Özyeğin Üniversitesi'nin programının taban sıralamasının (50.746) üzerindedir. Programlara en iyi başarı sırasıyla giren öğrenci de devlet üniversitelerinde 9072'nci, vakıf üniversitelerinde 41.368'inci sıradadır. İnşaat mühendisliği eğitiminde en yüksek giriş düzeyi vakıf üniversitelerinde değildir.

Şekil 6. Vakıf burslu, vakıf ödemeli ve devlet üniversitesi programlarının taban sıralaması dağılımı (2026)

Şekil 6'da her kutu, ilgili gruptaki programların ortadaki yarısının bulunduğu taban sıralaması aralığını; uçlardaki çizgiler ise en yüksek ve en düşük taban sıralamasını göstermektedir ve vakıf üniversitelerinin tek bir bütün olarak değerlendirilemeyeceğini görsel olarak ortaya koymaktadır. Vakıf üniversitelerinin burslu program dağılımı devlet üniversiteleri programlarının dağılımının üst kısmıyla örtüşürken, vakıf üniversitelerinin ödemeli programlarının dağılımı devlet üniversiteleri programlarının dağılımının alt ucunda ayrı bir küme oluşturmaktadır. "Vakıf üniversitesi öğrencisi" tek bir öğrenci profilini tanımlamamaktadır. Aynı bölüm altındaki programlara farklı giriş düzeylerinden öğrenciler yerleşmektedir. Dağılımlara, yayımlanmış taban sıralamalarıyla birlikte eksik tabanlar için türetilen sıralamalar da dahildir.

9. Öğretim Elemanı Kadrosu ve Öğretim Elemanı Başına Düşen Öğrenci Sayısı

Bu bölümde her birimin öğretim elemanı sayısı 2026 kaynak arşivindeki YÖK Akademik kayıtlarından alınmıştır. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi için bu kaynaktan toplam alınamadığından, üniversitenin resmî UNIS kaydında 1 Ekim 2026 tarihinde görülen 13 öğretim elemanı kullanılmıştır. Sayılara profesör, doçent, doktor öğretim üyesi, öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi dahildir; idari ve destek personeli dahil değildir. Bölümlerin resmî web sayfalarındaki listeler ile kaynak arşivi arasında tarih ve kapsam farklılıkları bulunduğundan, 290 ve 2201 toplamları 1 Ekim 2026'daki güncel kadroların eksiksiz sayımı olarak sunulmamaktadır.

Kayıtlı lisans öğrenci sayıları YÖK'ün 27 Mart 2026'da yayımladığı güncel yükseköğretim istatistiklerindeki üniversite ve birim tablosundan alınmıştır. Bu toplam, yalnızca ilgili öğretim yılında yeni kayıt yaptıranları değil, önceki yıllarda girenler dahil, rapor kapsamındaki inşaat mühendisliği bölümlerinde verinin ait olduğu güncel dönemde tüm sınıflarda kayıtlı bulunan lisans öğrencilerinin tamamını kapsamaktadır. Lisans düzeyindeki bütün öğretim türlerinin toplamı kullanılmış; lisansüstü öğrenciler dışarıda tutulmuştur. Fakülte adı değişen veya fakültesi ayrılan bölümlerde eski ve yeni ad altındaki kayıtlar, resmî birim devamlılığı belgeleriyle eşleştirilmiştir. Farklı fakültelerde veya kampüslerde ayrı olarak faaliyet gösteren bölümler birleştirilmemiş, her öğrenci satırı yalnız bir kez sayılmıştır. Böylece öğrenci ve kadro verisi 26 vakıf ve 99 devlet bölümü için eşleştirilmiştir. Kullanılan öğrenci tablosunda aktif/pasif durum ve hazırlık sınıfı ayrımı bulunmadığından, toplamlar derse devam eden öğrenci sayısı olarak yorumlanmamıştır. Öğrenci dönemi ile kadro kaynaklarının tarihleri farklıdır; oranlar bu iki kaynaktan hesaplanan betimleyici göstergelerdir. Bu öğrenci toplamları 2026 YKS yerleştirmelerinden önce yayımlandığından, 2026 kontenjanına yerleşen yeni öğrencileri içeren dönem sonu mevcudu olarak okunmamalıdır.

Tablo 8. Öğretim kadrosu (2026 kaynak arşivi) ve kayıtlı lisans öğrencileri (güncel dönem)

Gösterge	Vakıf	Devlet üni.	KKTC (özel)	Vakıf / Devlet üni.
Bölüm sayısı	26	99	6	—
Genel kontenjan	706	3080	78	—
Toplam öğretim elemanı	290	2201	53	0,13
Bölüm başına öğretim elemanı	11,2	22,2	8,8	0,50
Tüm sınıflardaki toplam kayıtlı inşaat mühendisliği lisans öğrencisi (güncel dönem)	4924	28.406	—	—
Kayıtlı lisans öğrencisi / öğretim elemanı	17,0	12,9	—	1,32

Tablo 8'de devlet ve vakıf üniversiteleri ile KKTC'deki özel üniversitelerde bulunan inşaat mühendisliği bölümlerindeki toplam öğretim elemanı sayısı, bölüm başına düşen öğretim elemanı ve öğretim elemanı başına düşen kayıtlı lisans öğrencisi sayısı karşılaştırmalı olarak verilmektedir. Öğrenci/kadro oranı, ilgili bölümlerin toplam kayıtlı lisans öğrenci sayısının toplam öğretim elemanı sayısına bölünmesiyle hesaplanmıştır. Vakıf üniversitelerinde 4924 öğrenci ve 290 öğretim elemanı, devlet üniversitelerinde 28.406 öğrenci ve 2201 öğretim elemanı bulunmaktadır. Öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısı sırasıyla 17,0 ve 12,9; vakıf/devlet oranı 1,32'dir. Oranlar yuvarlanmamış değerlerden bulunmuştur. Bütün birimler üzerinden ortalama kadro vakıf üniversitelerinde 11,2, devlet üniversitelerinde 22,2 kişidir. 99 devlet bölümü, 95 devlet üniversitesinin farklı fakülte ve kampüslerdeki birimlerini kapsamaktadır.

Kontenjanın dört katı veya son dört yılda yerleşenlerin toplamı kayıtlı öğrenci mevcudu olarak kullanılmamıştır. Bu büyüklükler hazırlık, yatay ve dikey geçiş, yabancı öğrenci, mezuniyet, kayıt silme ve uzayan öğrenimi temsil etmez. Verilerde ders yükü, tam zaman eşdeğer kadro ve doğrulanmış bir kapasite eşliği bulunmadığı için bölümler "atıl kapasite" ya da "yük fazlası" kategorilerine ayrılmamıştır.

Yeditepe ve Avrasya dahil, eski fakülte adı altında kalan öğrenci kayıtları resmî devamlılık bilgisiyle ilgili bölümlere bağlanmıştır. ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü Ankara'daki bölümden, KTÜ Of Teknoloji Fakültesi ise ana mühendislik fakültesinden ayrı tutulmuştur. KKTC özel üniversitelerinin kayıtlı öğrenci verisi kullanılan yılda bulunmadığından öğrenci/kadro oranları hesaplanmamıştır; tablodaki — sıfır anlamına gelmez. Sonuçlar 2026'da rapor kapsamına alınan bölümler içindir; öğrenci alımını durdurmuş bütün bölümleri kapsayan bir ülke toplamı değildir. Kullanılan öğrenci tablosunda seçili grubun dışında 10 vakıf üniversitesinde 259, bir devlet üniversitesinde 21 lisans öğrencisi daha

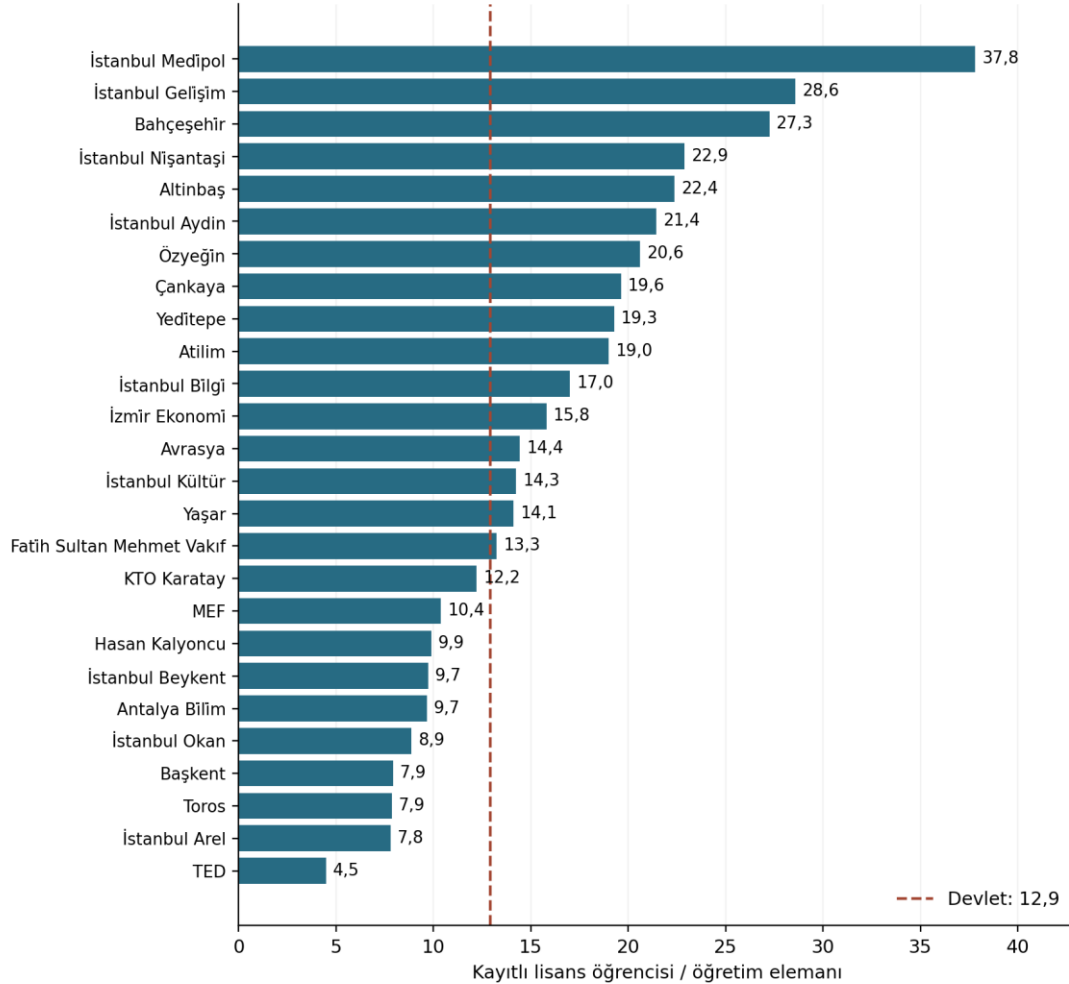
bulunmaktadır. Bölüm dışından verilen dersler ile bölüm kadrosunun araştırma, lisansüstü eğitim, idari görev ve başka bölümlere verilen derslere ayırdığı süre ayrıca ölçülmemiştir.

Tablo 9. Vakıf üniversitelerinde her bölümün öğretim elemanı kadrosu (2026 kaynak arşivi)

İl	Üniversite	Kontenjan	Öğretim elemanı	Profesör	Doçent	Doktor öğretim üyesi	Öğretim görevlisi	Araştırma görevlisi	Akreditasyon (arşiv)	Burslu giriş taban sıralaması
Ankara	Atılım Üniversitesi	16	10	2	3	2	0	3	MÜDEK	86.603
	Başkent Üniversitesi	31	13	3	0	6	1	3	—	89.122
	Çankaya Üniversitesi	25	8	0	2	3	1	2	—	106.813
	TED Üniversitesi	18	8	0	4	1	1	2	—	77.653
Antalya	Antalya Bilim Üniversitesi	20	12	3	1	5	0	3	—	136.267
Gaziantep	Hasan Kalyoncu Üniversitesi	15	9	1	3	3	0	2	MÜDEK	222.307
İstanbul	Altınbaş Üniversitesi	20	8	2	0	4	0	2	MÜDEK	143.695
	Bahçeşehir Üniversitesi	23	8	0	2	5	0	1	MÜDEK	65.092
	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	25	8	1	0	6	0	1	—	141.880
	İstanbul Arel Üniversitesi	13	10	2	1	4	0	3	MÜDEK	168.217
	İstanbul Aydın Üniversitesi	48	18	4	2	8	0	4	—	104.198
	İstanbul Beykent Üniversitesi	29	15	4	1	6	0	4	—	113.527
	İstanbul Bilgi Üniversitesi	29	9	1	3	3	0	2	MÜDEK	91.893
	İstanbul Gelişim Üniversitesi	40	17	1	3	10	0	3	—	168.523
	İstanbul Kültür Üniversitesi	20	12	3	1	5	0	3	—	103.619
	İstanbul Medipol Üniversitesi	70	16	3	2	7	0	4	—	78.721
	İstanbul Nişantaşı Üniversitesi	30	20	5	1	9	0	5	—	140.496
	İstanbul Okan Üniversitesi	36	15	1	2	8	1	3	MÜDEK	111.522
	MEF Üniversitesi	22	8	2	0	5	0	1	ABET	80.867
	Özyeğin Üniversitesi	48	13	3	5	2	1	2	MÜDEK	50.746
	Yeditepe Üniversitesi	29	11	1	1	6	0	3	MÜDEK	64.654
İzmir	İzmir Ekonomi Üniversitesi	26	10	4	1	3	0	2	MÜDEK	103.764
	Yaşar Üniversitesi	29	9	1	2	4	0	2	—	134.525
Konya	KTO Karatay Üniversitesi	24	9	2	3	2	0	2	MÜDEK	225.032
Mersin	Toros Üniversitesi	10	7	3	0	3	0	1	—	242.430
Trabzon	Avrasya Üniversitesi	10	7	3	0	4	0	0	—	262.944
Toplam		706	290	55	43	124	5	63	12	

Tablo 9'da her vakıf üniversitesinin inşaat mühendisliği bölümünde kaynak arşivinde kayıtlı öğretim elemanı sayısı unvanlara göre dağıtılmış; bölümün kontenjanı, akreditasyon durumu ve burslu dilimin taban sıralaması da birlikte verilmiştir. Unvan dökümü YÖK Akademik birim sayfalarından alınmıştır; her satırda unvanların toplamı o bölümün öğretim elemanı sayısına eşittir.

Şekil 7. Vakıf bölümlerinde kayıtlı lisans öğrencisi / öğretim elemanı oranı (öğrenci: güncel dönem; kadro: 2026 kaynak arşivi)

Şekil 7'de öğrenci ve kadro verisi eşleşen 26 vakıf bölümünün 16'sında kayıtlı lisans öğrencisi/öğretim elemanı oranı, eşleşen devlet bölümlerinin 12,9 olan toplu oranının üzerindedir. Vakıf bölümlerindeki değerler 4,5 ile 37,8 arasındadır. En yüksek değer İstanbul Medipol Üniversitesi'nde 37,8, İstanbul Gelişim Üniversitesi'nde 28,6 olarak hesaplanmıştır. Resmî birim devamlılığı doğrulananan Yeditepe ve Avrasya üniversiteleri de grafiğe dahil edilmiştir.

Öğretim elemanı başına düşen kayıtlı lisans öğrencisi sayısı, verisi eşleşen vakıf bölümlerinde 17,0, devlet bölümlerinde 12,9 olmaktadır. Kadronun kontenjana bağlı bir maliyet kalemi olarak yönetilmesi, öğretim üyesi istihdamının sürekliliği ve araştırma altyapısının sürdürülebilirliği bakımından kırılabilirlik yaratabilecek bir durumdur. Bunun gerçekleşme düzeyi, tek dönemlik kadro sayısından değil, kadronun zaman içindeki değişiminden izlenmelidir.

10. Coğrafi Yoğunlaşma, Öğretim Dili ve Akreditasyon

10.1. Kontenjanın illere göre dağılımı

Vakıf üniversitelerinde inşaat mühendisliği eğitimi coğrafi olarak son derece yoğunlaşmıştır. 2026'da vakıf programları yalnızca 8 ilde bulunmaktadır; devlet üniversitesi programları 70 ildedir. Vakıf üniversitelerine ait kontenjanın %68'i tek başına İstanbul'dadır; İstanbul, Ankara ve İzmir birlikte alındığında pay %89'a çıkmaktadır.

Tablo 10. Vakıf ve devlet üniversitesi kontenjanının illere dağılımı (2026)

İl	Vakıf üni.	Vakıf program	Vakıf kontenjan	Vakıf kont. payı	Devlet üni. sayısı	Devlet üni. kontenjan	İldeki toplam içinde vakıf payı
İstanbul	15	41	482	%68,3	7	556	%46,4
Ankara	4	8	90	%12,7	5	373	%19,4
İzmir	2	4	55	%7,8	5	175	%23,9
Konya	1	2	24	%3,4	2	60	%28,6
Antalya	1	2	20	%2,8	2	75	%21,1
Gaziantep	1	2	15	%2,1	1	41	%26,8
Mersin	1	1	10	%1,4	1	40	%20,0
Trabzon	1	1	10	%1,4	1	135	%6,9
Vakıf programı bulunan 8 il	26	61	706	%100,0	24	1455	%32,7
Yalnız devlet üniversitesi programı bulunan 62 il	—	—	—	—	71	1585	%0,0
Türkiye dışı: ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü	—	—	—	—	1 *	40	%0,0
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti özel üniversiteleri (Türkiye toplamına dahil değildir.)							
Lefke	1	2	30	%38,5	—	—	—
Lefkoşa	2	3	25	%32,1	—	—	—
Girne	3	5	23	%29,5	—	—	—

Tablo 10'da 2026 kontenjanının illere dağılımı, vakıf ve devlet üniversiteleri ayrı ayrı verilmektedir. "Vakıf kontenjan payı" sütunu ilin Türkiye genelindeki vakıf kontenjanı içindeki payını, son sütun ise ildeki toplam kontenjan içinde vakıf üniversitelerinin payını göstermektedir. KKTC bölümündeki paylar kendi içinde hesaplanmış olup Türkiye toplamına katılmamıştır. ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü'nün 40 kontenjanı Türkiye il toplamına katılmamış, ayrı satırda verilmiştir. * Bu satırdaki kurum Ankara satırında da bulunan ODTÜ'dür; üniversite sayısına ikinci kez eklenmez. Türkiye'deki devlet üniversitesi kontenjanı 3040, Kuzey Kıbrıs Kampüsü dahil devlet üniversitelerinin toplam kontenjanı 3080'dir.

Tablonun yalnız devlet üniversitesi programı bulunan iller satırı politika bakımından en önemli bulguyu vermektedir: 62 ilde inşaat mühendisliği eğitimi yalnızca devlet üniversitesi tarafından verilmektedir ve bu illerdeki toplam kontenjan 1585 kişidir. Vakıf üniversitesi modeli, mühendislik eğitimine erişimi ülke geneline yaymamış; üç büyük ilde toplanmıştır. Bölgesel erişim işlevi bütünüyle devlet üniversitelerinin üzerindedir.

10.2. Kontenjanın öğretim diline göre dağılımı

Tablo 11. Kontenjanın öğretim diline göre dağılımı (2026)

Öğretim dili	Vakıf kontenjan	Vakıf payı	Devlet üni. kontenjan	Devlet üni. payı	KKTC (özel) kontenjan	KKTC (özel) payı
Türkçe	223	%31,6	1762	%57,2	—	—
İngilizce	483	%68,4	818	%26,6	78	%100,0
İngilizce (%30)	—	—	440	%14,3	—	—
Almanca	—	—	60	%1,9	—	—
Toplam	706	%100,0	3080	%100,0	78	%100,0

Vakıf kontenjanının %68'i tamamen İngilizce öğretim yapan programlardır; devlet üniversitelerinde bu oran %27'dir. İngilizce öğretim vakıf üniversitesi modelinin temel farklılaştırma aracıdır. İngilizce yeterlik koşulunu sağlayamayan öğrencilerde hazırlık eğitimi süreyi ve maliyeti artırabilir; hazırlık süresi ve burs kapsamı kuruma ve öğrenciye göre değişir. Tablo 7'deki yıllık tutarlar bu ek yılı içermemektedir.

10.3. Program akreditasyonu

Tablo 12. Kılavuz kayıtlarına göre akreditasyon ve kontenjan oranları (2026)

Gösterge	Vakıf	Devlet üni.	KKTC (özel)
Toplam üniversite	26	95	6
Akreditasyon kaydı bulunan üniversite	12 (%46,2)	24 (%25,3)	2 (%33,3)
Akreditasyon kaydı bulunan programların kontenjanı	283 (%40,1)	1289 (%41,9)	35 (%44,9)
Akreditasyon kuruluşu	MÜDEK (11), ABET (1)	MÜDEK (21), ABET (3)	MÜDEK (2)

Tablo 12'de 2026 kılavuz/Atlas arşivinde akreditasyon kaydı bulunan inşaat mühendisliği programlarına sahip üniversite sayısı ve akredite programlardaki kontenjan, devlet ve vakıf üniversiteleri ile KKTC'deki özel üniversiteler için ayrı ayrı verilmektedir. Akreditasyon durumu tercih kılavuzunda programla birlikte ilan edilen bir bilgidir. Akredite kontenjan payları her grubun kendi toplam kontenjanı üzerinden hesaplanmıştır. Akredite programı bulunan üniversite payı vakıfta %46, devlette %25'tir; buna karşılık akredite kontenjan payı vakıfta %40, devlette %42'dir. Üniversite payı ile kontenjan payı farklı göstergelerdir. Bu hesap kılavuz kaydını esas alır; güncel akreditasyon belgelerinin geçerlilik listesi değildir. Örneğin İstanbul Kültür Üniversitesi'nin İngilizce inşaat mühendisliği programı resmî MÜDEK listesinde 30 Eylül 2031'e kadar akredite görünmesine karşın kullanılan arşivde işaretli değildir. KTO Karatay Üniversitesi için yayımlanan MÜDEK belgesi ise 30 Eylül 2026'da sona eren geçerlilik dönemine aittir.

11. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Üniversitelerinde Kontenjan ve Doluluk

ÖSYM yerleştirme sistemi KKTC'de bulunan üniversiteleri de kapsamaktadır. Bu kurumlara yerleşen öğrenciler Türkiye'deki sınavla ve aynı kılavuz üzerinden yerleştirilmekte ancak öğrenimlerini Türkiye dışında görmektedir. Bu nedenle rapor boyunca KKTC üniversiteleri ayrı bir sütunda gösterilmiş, Türkiye toplamlarına ve vakıf üniversiteleri payı hesabına dahil edilmemiştir. Grubun kendi içindeki durumu bu bölümde ele alınmaktadır.

2026 kılavuzunda inşaat mühendisliği bölümü bulunan KKTC üniversitesi sayısı yedidir. Bunların altısı özel üniversitedir, biri ise devlet üniversitesidir. Bu rapor vakıf ve özel statüdeki üniversiteleri ele aldığından devlet üniversitesi olan Doğu Akdeniz Üniversitesi rapor kapsamı dışında tutularak değerlendirilmeler altı özel üniversite üzerinden yapılmıştır. Bu üniversiteler 10 ayrı program kodu ile toplam 78 kontenjan açmıştır. Bu kontenjana 13 öğrenci yerleşmiş, doluluk oranı %17 olmuştur. Bu oran, aynı yıl vakıf üniversitelerinde %79, devlet üniversitelerinde %101 düzeyindedir. KKTC üniversiteleri, inşaat mühendisliği programları arasında en düşük doluluk oranına sahiptir.

Düşük doluluk yeni değildir ve dönemsel bir dalgalanma da değildir. Kontenjan 2015 yılında 375 ile en yüksek düzeyine ulaşmış, 2021 yılında 18'e inmiştir. Yerleşen bilgisi bulunan yıllarda açılan toplam 4741 kontenjanın 3128'i, yani %66'sı boş kalmıştır. 2026'da incelenen altı kurumun tamamında genel kontenjan bulunmaktadır. Vakıf üniversitelerinde 18 kurumun 2026'da genel kontenjan açmadığı aynı dönemde KKTC grubunda aynı altı kurum genel kontenjan açmıştır. Kontenjan küçültülmüş ancak bölümler açık tutulmuştur.

Tablo 13. KKTC'deki özel üniversitelerde burs dilimine göre kontenjan ve yerleşen sayısı (2026)

Burs dilimi	Program	Kontenjan	Kontenjan payı	Yerleşen	Doluluk
Burslu	6	45	%57,7	13	%28,9
%50 İndirimli	4	33	%42,3	0	%0,0
Toplam	10	78	%100,0	13	%16,7

Tablo 13'te KKTC'deki özel üniversitelerin 2026 kontenjanı burs dilimlerine ayrılarak her dilim için program sayısı, kontenjan, kontenjan payı, yerleşen sayısı ve doluluk oranıyla birlikte verilmektedir. Dilim adları 2026 ÖSYM tercih kılavuzunda kullanıldığı biçimde alınmıştır.

Tablo 13, KKTC üniversitelerinin kontenjanı vakıf üniversiteleriyle aynı mantıkla dilimlere böldüğünü göstermektedir. Kontenjanın %58'i tam burslu, geri kalanı indirimlidir. 2026'da tam ücretli kontenjan açılmamıştır. Ancak sonuçlar çok farklıdır. Vakıf üniversitelerinde tam burslu kontenjan 2026'da tamamen dolarken KKTC üniversitelerinin burslu diliminin doluluğu %29 düzeyinde kalmaktadır. Ücretsiz eğitim önerisi dahi bu kurumlar için yeterli talep yaratmamaktadır. Türkiye dışında barınma ve yaşam giderleri talebi etkileyebilecek etkenlerdendir; bu veriler temel nedeni tek başına belirlememektedir. Burs öğrenim ücretini karşılamakta, ancak toplam maliyeti karşılamamaktadır.

KKTC üniversitelerinin diğer nitelikleri aşağıda verilmiştir. Öğretim dili bakımından kontenjanın tamamı İngilizce programlardır. Bu oran vakıf üniversitelerinde %68, devlet üniversitelerinde ise %27'dir. 2026 kılavuz/Atlas arşivinde altı kurumun ikisinde MÜDEK kaydı bulunmaktadır (%33); bu sayı güncel belge geçerliliğinin yeniden sayımı değildir. Bu oran devlet üniversitelerindeki %25 değerinin üzerindedir. İlan edilen tam yıllık öğrenim ücretleri 550.935 TL ile 808.638 TL arasında değişmektedir.

Giriş düzeyi bakımından değerlendirme sınırlıdır. 10 programın hiçbirinde kontenjan dolmadığı için tercih kılavuzunda başarı sırası yayımlanmamıştır. ÖSYM yerleştirme sonuçlarından türetilen değerlerle dört programın giriş düzeyi hesaplanabilmekte, bu programların tahmini taban sıralamaları 277.576 ile 297.718 arasında yer almaktadır. Söz konusu aralık, vakıf üniversitelerinin ödemeli dilimleriyle örtüşmektedir.

Bu bölümde yalnızca özel statüdeki KKTC üniversiteleri yer almaktadır. Rapor vakıf üniversitelerini konu aldığından 18/86 sayılı yasayla devlet üniversitesine dönüştürülen Doğu Akdeniz Üniversitesi bütün tablo, şekil ve toplamların dışında bırakılmıştır. Orta Doğu Teknik

Üniversitesi'nin Güzelyurt'taki Kuzey Kıbrıs Kampusu ise Türkiye'deki bir devlet üniversitesinin kampüsü olduğu ve ÖSYM tablolarında da devlet üniversitesi olarak yer aldığı için devlet üniversiteleri içinde sayılmıştır. Kampüsün 2026'daki kontenjanı 40, yerleşen sayısı 36 kişidir. Odamızın kontenjan raporlarında hem Doğu Akdeniz hem de bu kampüs KKTC grubuna dahil edilmektedir; buradaki değerler o çalışmalarla karşılaştırılırken bu fark göz önünde tutulmalıdır.

Bütün bunlar birlikte değerlendirildiğinde KKTC üniversiteleri, inşaat mühendisliği programları arasında en yüksek atıl kapasiteyi taşımaktadır. Verisi bulunan 24 yılda açılan kontenjanın yaklaşık %66'sının karşılıksız kalması, kontenjan ile talep arasındaki uyumsuzluğu göstermektedir. Bu durum Odamızın kontenjan planlamasının ülke ihtiyacına ve talebe göre yapılması yönündeki görüşünün KKTC üniversiteleri bakımından da geçerli olduğuna işaret etmektedir.

12. ÖSYM Kılavuzundaki Tek Yurt Dışı Bölüm: Uluslararası Balkan Üniversitesi

ÖSYM yerleştirme sistemi yalnızca Türkiye ve KKTC üniversitelerini kapsamamakta, kılavuzda yurt dışında bulunan bazı yükseköğretim kurumlarına da yer vermektedir. Bu kurumlara yerleşen öğrenciler Türkiye'deki sınavla ve Türkiye'deki kılavuz üzerinden yerleştirilmekte ancak öğrenimlerini yurt dışında görmektedir. Alanın kontenjan ve doluluk tablolarında bu programlar kapsam dışında bırakılmış çünkü ne Türkiye ne de KKTC yükseköğretim sistemine ait bir kapasite oluşturmaktadırlar. Bununla birlikte vakıf üniversitesi modelinin sınırlarını göstermesi bakımından ayrıca ele alınmaları gerekmektedir.

2026 kılavuzunda inşaat mühendisliği alanında yer alan tek yurt dışı kurum, Kuzey Makedonya'nın başkenti Üsküp'te bulunan Uluslararası Balkan Üniversitesi'dir. Üniversite 2006 yılında Türk ve Makedon hayırseverlerin oluşturduğu Üsküp Eğitim ve Kültür Vakfı tarafından kurulmuştur ve kendi tanımıyla bir vakıf üniversitesidir. Mühendislik fakültesi bünyesinde mimarlık, bilgisayar mühendisliği, yapay zekâ mühendisliği, endüstri yönetimi mühendisliği, veri mühendisliği ve inşaat mühendisliği bölümleri bulunmaktadır. İnşaat mühendisliği bölümü dört yıllıktır ve eğitim programı toplam 240 AKTS kredilidir. Kurumun uluslararası öğrenciler için ilan ettiği yıllık öğrenim ücreti 4000 avrodur. Öğretim dili İngilizcedir ve İngilizce yeterliliğini belgeleyemeyen öğrenciler için ayrıca ücrete tabi bir hazırlık sınıfı bulunmaktadır. Kılavuzda ilan edilen hazırlık ücreti yılda 5000 avro, tekrar hâlinde 3000 avrodur.

Kurumun inşaat mühendisliği bölümü ÖSYM kılavuzuna ilk kez 2024 yılında girmiştir. 2024–2026 arasındaki üç yılda toplam 60 kontenjan açılmış ancak bu kontenjanlara yerleşen öğrenci olmamıştır. Tablo 14'te Uluslararası Balkan Üniversitesi'nin ÖSYM kılavuzunda yer aldığı yıllara ait program sayısı, açılan kontenjan, yerleşen öğrenci sayısı ve doluluk oranı verilmektedir. Program sayısı kurumun o yıl açtığı ayrı burs dilimi kodlarının sayısıdır. Değerler ilgili yılların ÖSYM merkezi yerleştirme sonuçlarından alınmıştır.

Tablo 14. Uluslararası Balkan Üniversitesi'nde açılan kontenjan ve yerleşen sayısı (2024–2026)

Yıl	Program sayısı	Kontenjan	Yerleşen	Doluluk
2024	3	30	0	%0,0
2025	3	15	0	%0,0
2026	2	15	0	%0,0
Toplam	—	60	0	%0,0

2026'da kurum iki ayrı dilimde kontenjan açmıştır: ücretli dilimde 10 kişilik, %50 indirimli dilimde ise 5 kişilik kontenjan bulunmaktadır. 2024 ve 2025 yıllarında bunlara ek olarak %25 indirimli bir dilim de açılmış, sonraki yıl kaldırılmıştır. İndirimli dilimlere de ÖSYM yerleştirmesinde öğrenci yerleşmemiştir.

Bu sonucu değerlendirmede üç olası etken dikkate alınmalıdır. Birincisi kılavuzdaki koşul metninde açıkça belirtildiği üzere bu programdan alınacak diplomaya doğrudan denklik tanınmamakta; denklik belgesi ancak ilgili mevzuata göre yapılacak inceleme sonucunda verilmektedir. İnşaat mühendisliği gibi yetki ve sorumluluğu mevzuatla tanımlanmış bir meslek alanında bu belirsizlik, tercih aşamasında caydırıcı olabilir. İkincisi öğrenci yurt dışında öğrenim görecektir olduğundan öğrenim ücretine barınma, ulaşım ve vize giderleri eklenmekte, toplam yük artabilmektedir. Üçüncüsü Türkiye'deki vakıf üniversitelerinin kendi kontenjanlarını dahi doldurmakta zorlandığı bir dönemde aynı ödeme gücüne sahip aday için yurt içinde çok sayıda alternatif bulunmaktadır.

ÖSYM kılavuzunda daha önce de yurt dışında bulunan bir kurum yer almıştır. 2007–2013 arasında Azerbaycan Mimarlık ve İnşaat Üniversitesi de kılavuzda yer almıştır. Bu yedi yılda açılan 230 kontenjanın 187'si dolmuş, kurum 2013 sonrasında kılavuzdan çıkarılmıştır. İki örnek birlikte değerlendirildiğinde ÖSYM kılavuzunda yer almanın tek başına bir talep yaratmadığı, diploma denkliği ve mezuniyet sonrası mesleki yetkilerin tercih araştırmalarında ayrıca incelenmesi gerektiği görülmektedir.

13. Değerlendirme

Vakıf üniversitelerinin inşaat mühendisliği eğitimindeki yeri tek bir gösterge üzerinden değerlendirilemeyecek kadar çok yönlüdür. Bulgular beş başlıkta toplanmaktadır.

Kapasite planlaması talebe göre değil, arza göre yapılmıştır.

2010–2018 arasında vakıf üniversitelerinin kontenjanı 2010 düzeyinin yaklaşık 6,3 katına çıkarılmış ancak aynı dönemde doluluk %100'den %50'ye düşmüştür. Kontenjan artışı doluluk eğilimiyle birlikte değerlendirildiğinde planlama ile talep arasında uyumsuzluk görülmektedir. Yerleşen bilgisi bulunan 24 yılda vakıf üniversitelerinde 7117 kontenjan boş kalmıştır. Bu, devlet ve vakıf üniversitelerinin inşaat mühendisliği programlarında boş kalan toplam kontenjanın %38'idir. Vakıf üniversiteleri, açılan toplam kontenjanın yaklaşık altıda birini açmasına rağmen boşluğun üçte birinden fazlasını üretmiştir.

Sınıf içi eşitsizlik yapısal ve ölçülebilirdir

Aynı bölümde okuyan öğrenciler arasında 26 birimin 24'ünde 100 binden, 10'unda 200 binden büyük sıralama farkı bulunması burs dilimi yapısıyla birlikte değerlendirilmelidir. Kontenjanın %23'ü burslu, %77'si ödemeli dilimlerde açılmaktadır. Yerleşenlerin ise %29'u burslu, %71'i ödemeli dilimlerde. İki grup aynı bölümde buluşmaktadır. Bu, eğitim politikası tartışmasında görünür kılınması gereken bir boyuttur ve İMO'nun kontenjan planlamasına ilişkin görüşlerinin somut dayanağıdır.

Ücret farkına karşın taban sıralamaları dar bir bantta kalmaktadır

En az üç öğrencinin yerleştiği 26 ödemeli programda (yalnızca birer öğrencinin yerleştiği iki program hariç; bkz. Bölüm 7), yıllık ücret sabit tutulduğunda dört yıllık öğrenim maliyeti 1,28 milyon TL ile 3,95 milyon TL arasında değişirken ödemeli dilimlere son yerleşen öğrencilerin giriş sıralamaları 244.076–298.927 gibi dar bir bantta kalmaktadır. Ücret farkı taban sıralamalarında aynı ölçüde bir değişime karşılık gelmemektedir. Aday öğrenci ve velisinin bu ilişkiyi tercih aşamasında görebilmesi için ÖSYM kılavuzunda dilim bazında yayımlanan başarı sıralamalarının program düzeyinde birleştirilmiş biçimde sunulması gerekir.

Öğretim elemanı kadrosunun sürekliliği izlenmelidir

Öğrenci ve kadro verileri eşleşen vakıf bölümlerinde öğretim elemanı başına 17,0 kayıtlı lisans öğrencisi düşmektedir; devlet bölümlerinde bu sayı 12,9'dur. Karşılaştırma 26 vakıf ve 99 devlet bölümünü kapsamaktadır. Bölüm 9'da açıklanan dönem ve eşleşme sınırları nedeniyle bu oran doğrudan ders yükü olarak yorumlanamaz. Talep düştüğünde kadronun da daralması, öğretim üyesi istihdamının, araştırma altyapısının ve lisansüstü eğitimin sürekliliği bakımından kırılganlık yaratabilir. Bu riskin değerlendirilmesi için öğrenci alımını durduran bölümlerin kadroları zaman içinde ayrıca izlenmelidir.

Bölgesel erişim işlevi görülmemiştir

Vakıf üniversitesi programları 8 ilde, devlet üniversitesi programları 70 ildedir. Vakıf üniversitesi kontenjanının %68'i İstanbul'dadır. Vakıf üniversitesi modeli mühendislik eğitime erişimi ülke geneline yaymamış; az sayıda merkezde toplanmıştır. Bölgesel erişimin sağlanması bütünüyle devlet üniversitelerinin yükümlülüğünde kalmıştır.

14. Sonuç ve Öneriler

Bulgular vakıf üniversitelerindeki inşaat mühendisliği eğitiminin niceliksel olarak küçüldüğü ancak yapısal sorunlarının çözülmediği bir tabloya işaret etmektedir. Aşağıdaki öneriler doğrudan rapordaki ölçümlere dayanmaktadır.

- Dilim bazında sıralama verisi tercih döneminde birleştirilmiş biçimde yayımlanmalıdır. ÖSYM kılavuzunda her burs dilimi ayrı bir program olarak yer aldığı için, aday öğrenci gireceği bölümün bütün programlarına ait giriş aralığını birlikte göremez. Program düzeyinde "en yüksek–en düşük giriş sıralaması" ve dilim ağırlıkları YÖK Atlas'ta tek ekranda sunulmalıdır. (Dayanak: Bölüm 5 ve 7)
- Kontenjan artışı öğretim elemanı kadrosuyla birlikte değerlendirilmelidir. Öğrenci ve kadro verileri eşleşen vakıf bölümlerinde öğretim elemanı başına 17,0 kayıtlı lisans öğrencisi düşmekte, devlet bölümlerinde bu sayı 12,9 olmaktadır; oran 1,32'dir. Kontenjan artışı izni, birimin kayıtlı öğrenci sayısı, öğretim kadrosu ve ders yükü birlikte değerlendirilerek verilmelidir. Bu değerlendirmede aynı döneme ve aynı birime ait veriler kullanılmalıdır. (Dayanak: Bölüm 9)
- Doluluk eşiği altında kalan programlar için yeniden değerlendirme mekanizması kurulmalıdır. Üç yıl üst üste %50'nin altında doluluk gösteren programlarda kontenjan otomatik olarak yerleşen sayısına çekilmelidir. 2019'da vakıf üniversitelerinde 1382 kontenjan boş kalmış, bu kapasite hiçbir öğrenciye hizmet etmemiştir. (Dayanak: Bölüm 4)
- Program kapanışlarında öğrenci ve kadro güvencesi düzenlenmelidir. 2000–2026 arasında öğrenci alan vakıf üniversitelerinin 18'i, 2026'da genel kontenjan açmamıştır. Kapanma kararı alınan programlarda mezuniyete kadar öğretim elemanı kadrosu ve laboratuvar asgari ölçütünün korunması denetime bağlanmalıdır. (Dayanak: Bölüm 4)
- Akreditasyon değerlendirmesinde giriş profili farklılıklarına yönelik destek uygulamaları izlenmelidir. MÜDEK Ölçüt 1.1, kabul edilen öğrencilerin program çıktılarına ulaşabilecek altyapısını ve kabul göstergelerinin izlenmesini zaten ele almaktadır. Giriş sıralamaları arasında 200 bin sıralık fark bulunan programlarda telafi ve destek programlarının varlığı ve sonuçları bu ölçüt kapsamında değerlendirilmelidir. (Dayanak: Bölüm 6 ve 10.3; MÜDEK Ölçütleri 3.1)
- Öğrenci alımını durduran bölümlerin mezunları için izleme yapılmalıdır. 2000–2026 arasında öğrenci alan vakıf üniversitelerinin 18'i, 2026'da genel kontenjan açmamıştır. Bu bölümlerden mezun olanların mesleğe giriş, staj ve yetkilendirme süreçlerindeki durumu, öğrenci alımının durmasının mezun üzerindeki etkisini ölçmek bakımından ayrıca izlenmelidir. (Dayanak: Bölüm 4)

15. Kaynaklar

- Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi. *Yükseköğretim Programlarına Ait En Küçük ve En Büyük Puanlar (Tablo 4)*. Yıllık yerleştirme sonuçları, 2000–2026.
- Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi. *Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu, Tablo 4*. İlgili yılların tercih kılavuzları.
- Yükseköğretim Kurulu. *YÖK Lisans Atlası*. Program düzeyinde kontenjan, yerleşen, başarı sırası, öğretim dili ve akreditasyon verileri, 2019–2026.
- Yükseköğretim Kurulu. YÖK Akademik. Birim düzeyinde öğretim elemanı toplamı ve unvan dökümü, 2026 kaynak arşivi. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi için ek kaynak: resmî UNIS İnşaat Mühendisliği birim kadro tablosu, 1 Ekim 2026 erişimi; 13 öğretim elemanı. https://unis.ahievran.edu.tr/birim/altbirim/insaat-muhendisligi/id%3D2_CZC_24
- TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası. *İnşaat Mühendisliği Eğitiminde Kontenjanlar*. İMO İnşaat Mühendisliği Eğitimi Kurulu (İMEK) raporu.
- TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası. *İnşaat Mühendisliği Eğitiminde Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. İMO DG-İMEK R-2023/DG 001, 2023.
- TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası. *İnşaat Mühendisliği Eğitimi Vizyon Raporu 2016*. İMO Yayın No: İMO/16/06, ISBN 978-605-01-0886-6, Ankara, 2016.
- TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası. *45. Dönem Çalışma Raporu (2016–2018) ve 46. Dönem Çalışma Raporu (2018–2020)*, Ankara.
- 2547 sayılı *Yükseköğretim Kanunu*. Kabul tarihi 4 Kasım 1981, Resmî Gazete 6 Kasım 1981, sayı 17506.
- İstanbul Kültür Üniversitesi. Mühendislik Fakültesi tarihçesi. Kurum yayını.
- TED Üniversitesi. Mühendislik Fakültesi tanıtım sayfası. Kurum yayını.
- Yeditepe Üniversitesi. İnşaat Mühendisliği Bölümü AKTS kataloğu. Kurum yayını.
- Uluslararası Balkan Üniversitesi (Üsküp). Kurum tanıtım ve Mühendislik Fakültesi sayfaları. Kurum yayını.
- 18/86 sayılı *Kuzey Kıbrıs Eğitim Vakfı ve Doğu Akdeniz Üniversitesi Kuruluş Yasası*. KKTC üniversitelerinin devlet ve özel statü ayrımında esas alınmıştır.
- ÖSYM. 2006 ÖSS açıklamaları, sınavın iki bölümlü yapısı. <https://www.osym.gov.tr/Eklenti/562%2Caciklamalarpdf.pdf?0=> (1 Ekim 2026 tarihinde kaynak denetimi).
- Orta Doğu Teknik Üniversitesi. Tarihçe. <https://www.metu.edu.tr/tr/tarihce> (1 Ekim 2026 tarihinde kaynak denetimi).
- MÜDEK. Mühendislik Lisans Programları Değerlendirme Ölçütleri, Sürüm 3.1, 5 Aralık 2025, Ölçüt 1.1. [https://www.mudek.org.tr/doc/tr/MUDEK-Degerlendirme_Olcutleri_\(3.1-05.12.2025\).pdf](https://www.mudek.org.tr/doc/tr/MUDEK-Degerlendirme_Olcutleri_(3.1-05.12.2025).pdf)
- Yükseköğretim Kurulu. Vakıf Yükseköğretim Kurumlarının 2547 Sayılı Kanun'un Ek 9'uncu Maddesi Kapsamında Ücretsiz Öğrenci Okutmasına Yönelik Usul ve Esaslar. <https://www.yok.gov.tr/documents/documents/68ecae616bb89.pdf> (30 Eylül 2026 tarihinde kaynak denetimi).
- Yükseköğretim Kurulu. Yükseköğretim İstatistikleri 2025–2026, Öğrenim Düzeyleri ve Yükseköğretim Kurumlarının Birimlerine Göre Öğrenci Sayıları, Tablo 105. <https://istatistik.yok.gov.tr/> (24 Ağustos 2026 tarihli yerel kaynak arşivi). Ek kaynak doğrulaması (1 Ekim 2026): ÖSYM 2026-YKS merkezi yerleştirme sonuçları, Tablo 4; 2026 Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu. <https://www.osym.gov.tr/2026-yks-yerlestirme-sonuclarina-iliskin-sayisal-bilgiler> . Resmî üniversite bölüm kadro sayfaları, program bazında kaynak satırları ve tarihsel belge listesi raporla birlikte verilen Genel_Yayin_Denetimi.xlsx dosyasında yer almaktadır. Kadro web taraması bütün devlet bölümlerini kapsamamaktadır.

TMMOB
İnşaat Mühendisleri Odası

www.imo.org.tr
2026